

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551
Dirección y Administración: GRAL.
CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3867 -
Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 21 DE ABRIL (APRILA) DE 1939

Núm. (Štev.) 117

NARODNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.-; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Glejmo pogumno v bodočnost!

Že nekaj tednov je pozornost sveta obrnjena na Evropo. Časopisje poroča vse križem in dostikrat profetovno tako, da ni mogoče ustvariti si vsaj deloma jasno sliko o položaju. Ljudje pa potem seveda med sabo ugibajo, kako se bodo politične prilike zasukale.

Povsem razumljivo je, da tudi naš izseljenec evropski dogodki živo zanimajo, saj je od njihovega razvoja odvisna v marsičem tudi naša bodočnost in obstoj.

Med našimi izseljenci se mnogo ugiba, če nista morda Hitler in Mussolini tudi Jugoslaviji že odmerila usodo Čehoslovaške, kakor so nekateri tukajšnji listi trdili. Večina je o tem resnično zaskrbljena.

Predvsem moramo povdariti, da ni najvažnejše, kaj o nas drugi mislijo in kakšno usodo so morda nam odmerili, marveč je poglavitno, kaj o sebi sami mislimo in kakšno bodočnost smo si sami namenili.

Potrebne sloge med Slovani ni; za združbo naši sovražniki vneto skrbijo, a v prvi vrsti smo si tega le sami krivi. Zato nekateri mislijo, da bomo morali še kakšno preizkušnjo in ponižanje prestati. Prišel pa bo dan, in še prav kmalu, ko bomo o svoji usodi resnično sami odločali. Sicer pa nismo samo Slovani, ki smo ogozjeni v svojem obstoju in napredku, marveč vsi narodi, tudi oni s katerimi fašizem skuša podjarmiti druge narode.

Zgodovina je dokazala, da se z našim ne pride daleč. Celo Napoleon, ki je prinašal narodom načela o svobodi, bratstvu in enakopravnosti je propadel, ker jo je prinašal od zunaj in ni vznikla iz naroda samega. Nasilje pa je še bolj obsojeno na žalosten propad in sedanja doba, v kateri tako samovoljno vlada, bo ostala v zgodovini človeštva zapisana kot doba črnih zablod — in kot svarilo bodočim rodovom.

Pošten Jugoslovan se za bodočnost svoje domovine ne bo najmanj tresel, niti tedaj ne, ko bi morda tujec s svojimi polki vdrl vanjo, kajti vera v bodočnost in narodna samozavest premaga vsakega nasprotnika in je močnejše orožje kot so topovi in strupeni plini. Čimveč tujih narodov bosta skušala Hitler in Mussolini vključiti v svoje meje, tem hitreje bo njihovih strahovlad konec. Avstrija je prav zato razpadla, ker je bilo v njenih mejah preveč narodnosti, ki jih Nemci in Madžari z vso krutostjo niso mogli obvladati. Prav tako bodo Čehi Nemcem sedaj več škodili nego koristili, ker ugonobiti jih ali napraviti iz njih Nemce ne bodo mogli nikoli. Narod, ki je kulturno, politično in gospodarsko zrel, se ga ne da uničiti in se tujemu gospodarju upira.

Primorci smo še poseben zgled zase. Že dvajset let smo v mejah Italije in tudi prej nismo bili svobodni, pa smo vsak dan odpornejši. Niti poizkus z mladino, da bi jo nam odtužili, ni uspel. Naša manjšina je Italijanom samo v škodo. Na zunaj bi kdo mislil, da so se naši doma že popolnoma sprijaznili z usodo, pa se niso. Lep primer odpornosti pa smo tudi izseljenci.

Škoda da pri mnogih naših ljudeh še vedno ni dovolj one načelnosti, ki je tako potrebna, posebno danes, ko se gre za biti ali ne biti, in brez katere je vsakemu narodu in tudi posamezniku obstoj in napredek ogrožen. Vse preradi se vdajamo tujim vplivom in sugestijam ter vestem, ki jih nalašč širijo med nas, da bi jim nasledili.

Gledati bi morali pogumno v bodočnost, pa naj pride kar hoče. Primorci vemo, da nam skoroda more samo splošna evropska katastrofa prinesiti rešitev, a obenem ne samo nam, marveč tudi vsem drugim, če-

Vojne ladje na Sredozemskem morju

GOVOR PREDSEDNIKA ROOSEVELTA — HITLER BO ODGOVORIL — ROMUNSKI ZUNANJI MINISTER V BERLINU, MADŽARSKA MINISTRA PA V RIMU — TANGER IN GDANSKO V NEVARNOŠTI — RUSIJA SE SE VEDNO OBOTAVLJA — ALI BO VOJNA — ZAVEST VSEH NARODOV SE MORA DVIGNITI

Preteklo soboto je imel predsednik Združenih držav velik politični govor, ki ga je naslovil na Hitlerja in Mussolinija. Dejal je, da Hitler in Mussolini gotovo dobro vesta, da je na svetu milijone ljudi, ki vojne ne marajo, ki bi prinesla njim ter bodoči generaciji le škodo.

Ker še niso polki na pohodu, je nadaljeval Roosevelt, sem mnenja, da bi se dalo brez prelivanja krvi vse zadeve urediti, če sta Hitler in Mussolini res za mir, kot ob vsaki priliki zagotavljata, a sta medtem vendar že tri narode podjarmila v Evropi enega pa v Afriki. Nikdo bi ne smel samovoljno z vojno podjarmiti drugi narod, pa četudi bi bila v njem kaka notranja nesoglasja. Amerikanci ne želimo miru iz egoizma ali

Predsednik Združenih držav Franklin Roosevelt

strahu pred kom, marveč iz simpatije do človeštva.

Roosevelt je dejal, da morajo dati fašistične države zagotovila, da ne bodo z vojno vpadala v druge države. Oboroževanje vodi vse države v gospodarsko katastrofo. Državniki velikih držav, je končal Roosevelt, so odgovorni za današnje vojno stanje ter za bodočnost narodov, kajti zgodovina bo brezdvoma terjala račun za vse žrtve in srečo vseh tudi najbolj zapuščenih.

Razumljivo je, da je Rooseveltov govor našel velikanski odmev po vsem svetu. Demokratične države vidijo v njem veliko moralno oporo, totalitarne države pa ponovno kľofuto, ki jim jih Roosevelt najbrezobzirneje odmerja.

Hitler je dejal, da bo odgovoril Rooseveltu 28 aprila. Mussolini pa se je odločil baje za molk.

Ta čas se mudi romunski zunanji minister v Berlinu ter se Hitler zelo trudi, da bi pridobil Romunijo popolnoma na svojo stran. V Rimu sta na razgovoru pri Mussoliniju pa madžarski ministrski predsednik Teleki in zunanji minister grof Csaky. V kratkem ima priti v Rim tudi jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar-Markovič. Hitler in Mussolini si vsekakor obetata velikih političnih in gospodarskih uspehov v Srednji Evropi in na Balkanu.

Medtem ko Mussolini upa, da se bo svetovna javnost kmalu privadila

prav morda v drugačni obliki in meri. Niti najmanj pa ne dvomimo v bodočnost Jugoslavije, močne Jugoslavije, ki bo vsem poštenim in delavnim ljudem naše krvi, brez različne poklica, prava in resnična domovina. J. K.

dejstvu, da je Albanija sestavni del italijanskega imperija, pripravljala Hitler pa aneksijo Gdanske, ki je svobodno mesto in edino pristanišče Poljske na Baltičkem morju; general Franco po Mussolinijevih navodilih pa okupacijo Tangerja v Afriki ob atlantskem morju, ki je tudi nevtraln in mednarodno pristaniško mesto. Poleg Tangerja bi prišel kmalu na vrsto pa Gibraltar. Tanger in Gibraltar pa sta važni strateški točki in ključ vrat med Sredozemskim morjem ter Atlantikom. Hitler in Mussolini pa hočeta s pomočjo Franca na vsak način imeti ta ključ v svoji posesti.

V Londonu in Parizu trdijo, da bi to podvzetje od strani totalitarnih držav pomenilo vojno. Bojne ladje so stalno pripravljene, a tudi Nemčija je poslala štirideset križark, deloma na eno stran deloma na drugo gibraltarske ožine. Italijansko brodogradnja pa križari nižje na Sredozemskem morju proti sueškemu prekopu, ki so druga važna izhodna vrata iz Sredozemskega v Indijsko morje. Tretja vrata med Sredozemskim in Črnim morjem so pa Dardaneli. Francija in Anglija zatrjujejo veliko premoč na morju. Imata namreč 1.600.000 ton proti 600.000.

Medtem pa se v Parizu in Londonu zelo trudijo, da bi Rusijo, ki so jo po monakovski pustolovščini izgubili, spet pridobili nazaj. Rusija

Čiščenje v ruski armadi

Iz Moskve poročajo, da je bil politični komisar za sovjetsko brodogradnjo Šapošnikov odstavljen in aretiran. Šapošnikov je prišel na to mesto pred dvema letoma, ko je izpodrinil Grišina. Njegov naslednik je Nadješin. Šapošnikov je obtožen, da je bil "pri zasledovanju narodnega sovražnika premlačen".

V zvezi s to obglavitvijo v sovjetski vojaški službi je bivši vrhovni šef carskega generalnega štaba general Heroys, ki živi sedaj v Romuniji, sestavljen pregled vsega "čiščenja", ki ga je Stalin opravil v zadnjih letih v sovjetski armadi, letalstvu in vojni mornarici. Ustreljeni, zaprti, odstavljeni ali drugače odstranjeni so po njegovih podatkih bili:

Od peterih maršalov trije maršali. 27 generalov višjih poveljstev in političnih armadnih komisarjev, in sicer: Alkins, Amelin, Bjelov, Džakov, Dubovoj, Dibenko, Eidemann, Feldman, Fischmann, Garkavi, Garmnik, Gorbačev, Grjaznov, Germanovič, Kaširin, Kujbišev, Kork, Levandovski, Muralov, Uborevič, Petovski, Primakov, Putna, Semenov, Sofronov, Vencov (prej se je imenoval Krantz) in Jakir.

18 admiralov: Aleksander, Gervais, Djejenhov, Dušenov, Koroškin, Ivanov, Kirejev, Kodački, Kojanov, Levčenko, Ludri, Mukičevič, Orlov, Petrov, Sivkov, Smirnov, Viktorov, Jumašev.

8 političnih komisarjev višjih činov v oboroženi sili: Antonov, Batorski, aBranov, Bitte, Izajenko, Slueki Slomko in Trojanker. Šapošnikov je torej deveta žrtev.

Vsega skupaj je bilo ustreljenih ali drugače odstranjenih 13 armadnih poveljnikov od 19, ki jih šteje sovjetska armada; 15 poveljnikov armadnih zborov od 85, ki jih je v sovjetski vojski, od 195 divizijskih generalov 110, od 406 brigadnih generalov 202.

se je že takrat izjavila, da se bosta Francija in Anglija kmalu bridko kesali svojega popuščanja. In se niso zmotili. V Moskvi nič ne prikrijevajo, da sedanjim angleškim in francoskim državnikom ne zaupajo, kajti obe veliki demokraciji sta gledali samo za tem, kako bi porivali v ospredje manjše države in če bi se naknadno posrečilo zaplesti tudi Rusijo v oborožen konflikt s totalitarnimi režimi. V tem boju bi se fašizem in komunizem, kot smatrajo ideologiji, ki se borita na nadoblast med Rimom in Berlinom na eni in Moskvo na drugi strani, popolnoma uničili ter bi angleški in francoski kapital, ki se skriva za demokracijo, zavladal spet nad Evropo in svetovnim trgov. Hitler in Mussolini dobro poznata te ljudi in sta prepričana, da zanje sovjeti nikoli ne bodo šli po kostanj v žerjavico. Dokler

Cincar-Markovič, jugosl. zunanji minister, ki pojde v Rim

bodo interesi teh magnatov zaščiteni, se Mussoliniju in Hitlerju ni treba bati. To dobro vesta, zato od svojih namer še ne mislita odnehati...

Ker pa v Angliji in Franciji vsi državniki le niso v službi velekapitala, je pričakovati reakcije. Gotovo pa je da Rusije dotlej dejansko ne bodo privabili na svojo stran in še manj se bodo dale spraviti na led druge manjše države.

Vojna v Evropi je skoro neizogibna, a Hitler in Mussolini se jo bosta vključ vsem provokacijam najbrže znala še nekaj časa izogibati. Nazadnje pa upata, da kot se je na Španskem, se bo tudi v Franciji in Angliji našel kdo, ki bo delal po njihovih navodilih, kajti medtem bosta imela svoje narode že desirane, ki bodo strašili mednarodni kapital.

Današnje demokracije so v bistvu slabše nego fašizem, a je fašizem načelno zlo, ki skuša polagoma vse narode zaslužniti. Zato bodo narodi tisti, ki bodo prej ali slej po vsem svetu zahtevali resnično narodno svobodo in socialno pravičnost, česar današnje demokracije ne nudijo in še toliko manj fašistične. Svobodni in kulturni narodi ne potrebujejo "pokroviteljstva" nikoogar, marveč prijateljstva. In prav tako je tak "nacionalizem", ki druge narode skuša imeti za kulturne in gospodarske sužnje, škodljiv sožitju in napredku narodov. Zato je borba za pravico in resnico med narodi neizogibna, dokler ne bo človeštvo doseglo resnične zmage nad samim seboj.

To se nam je zdelo potrebno ugotoviti, da bodo naši čitatelji lažje sledili političnim dogodkom, ki se z bliskovito naglico odigravajo v Evropi in slednjič po vsem svetu in da bodo znali pravilno tolmačiti te homatije, ki obetajo zaokreniti zgodovino narodov in človeštva.

Kaj priporočajo "nepotrebni"

Poleg vseh vrst dogodkov, ki jih povzročajo čestokrat ljudje brez odgovornosti, poročajo iz Severne Amerike še o nekem dogodku, ki ga je vredno zabeležiti.

V New Yorku je imel neki major Dyer zborovanje na katerem je predaval, kako bi se dalo odpraviti brezposelnost ter osrečiti človeštvo, ki posebno dandanes trpi toliko neugodja.

Omenjeni predavatelj priporoča, da bi bilo treba vse "nepotrebne" ljudi umoriti in sicer na ta način, da se jim vbrizgne neko tekočino, ki ne povzroča nikakih bolečin. Kot je našim čitateljem gotovo znano, se tega načina pomaganja k smrti neozdravljivo bolnih v nekaterih slučajih poslužuje zdravništvo. A Dyer gre dalje ter pravi, da bi se moralo na ta način spraviti s sveta oziroma, da bi morali na to idejo sami priti vsi stari ljudje čez sedemdeset let in sploh vsi drugi, ki so ljudstvu samo v breme in nadlego.

Take reči smo čitali v nekaterih fantastičnih knjigah, ki se ukvarjajo z ljudsko fantazijo. Taka je na primer knjiga "Srečni svet", ki jo je spisal Aldous Huxley, ali pa "Mi", ki jo je spisal neki Zamiatin. V teh knjigah se čita, da bo prišel dan, ko bo človek čisto prostovoljno šel v smrt, in da ne bo predstavljal za njega nikak strah.

Nekaj takih rodov živi ob Pacifiku, ki ko čutijo, da so v breme drugim, se odločijo z nekim strupom, ki si ga vbrizgnejo, za prostovoljno smrt. Potem je tudi poznan rod črnec, ki ne dovoli več kot dva otroka vsaki ženski. Vsi drugi morajo takoj umreti.

Tudi slavna grška filozofa Aristotel in Platon sta menda priporočala prostovoljno smrt, a kristjanizem se je tem nazorom odločno postavil po robu. Tudi Spartanci so vse slabotne otroke pomorili, ker so pač smatrali za potrebne samo vojake.

Major Dyer je tudi priporočal na svojem zborovanju, da bi se umrtilo vse neozdravljive, vse neumne in otroke, ki niso pravilno razviti in prav tako tudi zločince.

Kot je znano, v Nemčiji tako daleč še niso prišli, kot priporoča Dyer, a sterilizirajo pač pa vse take, kot jih je Dyer označil za nepotrebne. V "modernih" državah tudi izginejo menda "prostovoljno" na oni svet nekateri politični zločinci. Straže jih ubijajo z izgovorom, da so hoteli pobegniti...

Na svetu je res vse mogoče, a da bi se Dyerova ideja kdaj uresničila, pa res ne verujemo. Sicer pa tudi o naziranjih "nepotrebni" ljudi nismo vsi enih misli. Mi namreč ne smatramo brezposelne, večino zločincev, od rojstva pohabljenih itd. za človeški izrodek, marveč nesrečne ljudi, ki jih je družba s svojim protinaravnim in protisocialnim delom ustvarila. Zato mi te zadnje smatramo za "nepotrebne" človeški družbi, a če bi jim priporočali smrt, kot jo priporoča Dyer, bi ničesar ne dosegli, marveč je treba iskati le splošnega zdravljenja, kajti "bolni" smo prazaprav vsi.

Čisto naravno pa je tudi, da če so starši mogli vzrediti svoje otroke do toliko časa, ko so si mogli sami vzdržavati, so tudi otroci dolžni nuditi po naravnih zakonih svojim staršem oporo na stara leta, ko si ne morejo sami več služiti kruha. To je za vsakega plemenitega človeka čisto prijetna dolžnost, saj vrne samo majhen del onega, kar je prejel.

O da, mnogo norecev je, ki vladajo narode in drugih, ki kot omenjeni Dyer, skušajo ozdraviti človeštvo. Treba bo še velikega napora da pridemo vsi do spoznanja, kje pravzaprav gloda črv ter spodjeda korenine človeške rasti.

Argentinske vesti

NOVI ARGENTINSKI POSLANIK V BRAZILU

Za novega poslanika v Rio de Janeiro je argentinska vlada imenovala dr. Octavia Amadea, profesorja na sveučilišču v La Plati in strokovnjaka v pravnih zadevah. Do sedaj je mesto poslanika v Rio zastopal dr. Julio Roca, ki pa je radi osebnih zadev podal ostavko na to mesto.

ŠPANSKI MOTORNİK KONČNO ODPLUL

Španski motornik "Cabo San Antonio", ki se je že od oktobra 1936 leta nahajal pod stražo v tukajšnjih vodah, je v četrtek popoldne odplul proti Španiji. Motornik vozi s seboj več tisoč ton žita in mnogo potnikov. Moštvo na motorniku je novo ker kakor je znano, je argentinska vlada svoj čas mornarje tega motornika deportirala kot nezaheljene ter so bili izkrenani v Franciji.

KOMUNISTI PRJETI V CHACU

V delavnici pohištva, v Resistenci, ki katere lastnik je žid Salomon Kohan, so imeli zborovanje voditelji tukajšnjih komunistov. Policija, ki je za to zaznala, je vdrla v prostore ter aretirala zborovalce. Med aretirane je razen drugih gospodar delavnice Salomon Kohan, znani komunistični agitator Lorenzo Picasso, ki je bil izgnan iz tamošnjega ozemlja, a se je vrnil, ter bivši častnik argentinske armade Frontera. Ta častnik je bil za časa Uruburujeve vlade odpuščen iz vojaške službe ter je odšel v inozemstvo. V španski državljanski vojni je bil častnik republikanske armade. Po porazu, oziroma predaji vojske pa se je vrnil v Argentino, kjer se je takoj začel udejstvovati v komunistični stranki. Po njem se je tudi imenoval komitet, ki je posloval na Paternalu v ulici Seguí, v pomoč španski republiki.

STRELJANJE NA NAGOMETNEM IGRISČU

Kolikokrat se zgodijo na raznih nogometnih igriščih dogodki, ki so včasih tudi tragični. Kolikokrat pride do neljubih incidentov, katere povzročijo razgreti živi. Sploh pa je menda ni v Argentini nobene nogometne igre ali tekme, da bi minila popolnoma brez kakega prepira.

Tudi v nedeljo je prišlo do incidenta na igrišču, ki se nahaja ob ulici Carlos Berg, na višini železnice družbe Bs. Aires. Prvo se je začel pretep nato pa je nastalo streljanje, pri katerem sta bila Samuel Capana, star 42 let in Enrique Dardena, star 25 let, ranjena. Manuel Sibeira, ki je omenjena obstrelil je pobegnil, a so ga pozneje ujeli. V interesu Argentine bi bilo, da bi nogomet omejila, pospešila pa kulturo. Žal se tudi že preveč naših bavi z nogometom, mesto, da bi se raje udejstvovali v naših kulturnih društvih, v katerih delavcev tako zelo nujno potrebujemo.

NOV KOVANI DENAR DOBIMO

Kakor je takoj po vojni izginil skoro po vseh državah mali kovani denar, tako je v Argentini do sedaj krožil in še kroži, a v prav majhni množini kovanec od 2 centavov. Ta denar je pa zelo nepraktičen, ker je težak ter ga ljudje niti sprejemati nečejo. Sedaj pa bo centralna banka izdala kovance po 1, 2 in 50 centavov. Ti kovanci bodo mnogo manjši in lažji. Izdelani pa bodo po 1 in 2 centava iz cina, bakra in cinka, po 50 centavov pa iz čistega niklja. Kar se pa tiče velikosti bo ta drobiž nekako enak dosedanjemu po 5, 10 in 20 centavov.

IZVOZ ARGENTINSKEGA SADJA SE JE ZNATNO POVEČAL

Argentinsko sveže sadje si vsako leto bolj osvaja svetovni trg, kar dokazuje, da je argentinsko sadje dobro in zmogljivo za eksport. Letos se je v prvih treh mesecih povečal izvoz v primeri z lanskim v prvih treh mesecih za celih 855.515 zabojev s 15.789.237 kg. To je na vsak način velik napredek v tem pogledu in pričakovati je, da se bo ta eksport še povečal. Padel pa je letos nekoli-

ko izvoz melon, namreč za 9.010 zabojev.

LEKARNAR USTRELIL ŽENSKO IN SEBE

V bližnjem mestecu Bernal se je dogodil tje dni žalosten dogodek, kakršni se pa žal zgodijo pogosto, ker današnje dni poštenost in zvestoba pojenjajeta.

V Bernalu torej, na aveniidi San Martin in Lamadrid je imel svojo lekarno Felipe Rodriguez. Ta Rodriguez je imel ljubavno razmerje z Eleno Bernini, poročeno ženo. Kaj sta imela onadva ponoči med seboj bo pač znala policija, ki je dobila več pisem, ki jih je ostavil Rodriguez. Ko je namreč zjutraj ob 7 uri prišel službenec, da nastopi službo v lekarni, je bilo vse zaprto. Trkal je nato pri stanovanju, ker se mu na trkanje ni nihče odzval, je vstopil. V stanovanju je našel le še dva mrliča. Uslužbenec, 16 letni Francisco Pozzi, je žalostni dogodek takoj javil oblasti.

ČUDEN BANKET

V nedeljo so imeli v San Rafaelu v nekem hotelu banket pristaši nedemokratičnih držav. Med tem, ko so kuharji pripravljali za imenitno gospodo, ki se je imela tam zbrati, fina in draga jedila, so organizatorji banketa okraševali hotelske prostore, pri čemer pa tudi niso pozabili razobesiti zastav s kljukastim križem, japonskih, italijanskih in drugih znakov fašističnih režimov. Bližal se je čas obeda. Strežnikom, ki so prišli, da bodo visokim gostom stregli, pa očitno tako okrašenje ni ugajalo, kajti zahtevali so, da morajo vse te zastave in znaki izginiti, sicer da oni ne bodo stregli. Ker se njihovi želji ni vstreglo, so zapustili hotel in stvar javili policiji. Ta pa ni ničesar ukrenila, ker se je banket vršil v zaprtem prostoru. Protestu natakarjev so se pridružili tudi kuharji. Hotel je ostal brez kuharjev in natakarjev. Da pa nebi tak slavnostni banket tako žalostno pogorel, so si uniformirani gospodje nadeli kuharsko čepico, bel predpasnik pa hajd v kuhinjo, da dokončajo jedi, katere so pustili kuharji neizgotovljene. Pa tudi gostom so morali stregi organizatorji sami. Kako jim je dišala jed, ali če jim je teknila, o tem se ne ve.

DR. ORTIZ SE STRINJA S POSLANICO PREDSEDNİKA ZDRUŽENIH DRŽAV

Odpravnik poslov Zdrženih držav severnoameriških, Pinkney Tuck je izročil te dni kopijo poslanice, ki jo je predsednik Roosevelt poslal Hitlerju in Mussoliniju in v kateri priporoča mirno sožitje med narodi. Dr. Ortiz se z Rooseveltovo poslanico popolnoma strinja ter mu je v tem smislu tudi odgovoril.

ZBOROVANJE ALBANCEV

Tukajšnji Albanci, katerih je precejšnje število, so imeli v nedeljo v svojem sedežu, ulica Vieytes 1830, zborovanje. Na tem zborovanju so živo razpravljali o položaju Albanije in beguncev, ki so morali zapustiti svojo domačo grudo in se sedaj nahajajo brez sredstev. Zborovanje je policija dovolila.

OTVORITEV NOVE AVENIDE

V prisotnosti državnega predsednika dr. Ortiza, je bil v torek dopoldne otvorjen prvi del Avenide de Ribera Sur del Nuevo Canai del Riachuelo, ki teče med Paso Burgos, ob mostu generala Uruburu in Paso Chico.

PODMORNICA "SARGO" V BUENOSAIREŠKEM PRISTANIŠČU

V ponedeljek zjutraj je priplula v tukajšnje pristanišče severnoameriška podmornica "Sargo", pod vodstvom fragatnega poročnika Elmera Ycomansa. Podmornica, ki je na poskusnih vajah, je dospela iz Pernambuka ter ostane v tukajšnji lukki do ponedeljka, nakar krene proti Brazilu. Po prestani poskusnji bo vključena k vojni mornarici. Posadka šteje 54 mož.

STEDENJE V DRŽAVNI UPRAVI

Argentina je zašla zadnja leta v velike finančne težkoče. Da se reši te krize, je bila sklenila, da se uvede štedenje v raznih ministrstvih. Tako se je v notranjem ministrstvu in vladi uredilo poslovne stroške, ki bodo za 2.460.937 pesov manjši, kakor jih je prikazoval proračun za tekoče leto.

Ministrstva, ki bi morala svoje posamezne osnutke proračuna za leto 1940 preložiti do 10. t. m., da se pripravi celotni proračun, niso vsa še do sedaj tega storiła. Prihodnji mesec pa se ima o proračunu za bodoče leto že razpravljati.

DELOVANJE NEMCEV V ARGENTINI

O delovanju Nemcev v Argentini prejema policija še vedno nove spise in dokumente, katere zapleni v nemških nacističnih društvih in pri posameznikih. Mnogo takih nemških spisov pošiljajo tudi nasprotniki nacizma. Prevajalci so pridno na delu, da prevajajo te spise iz nemščine na kasteljansčino. O zadevi se še ni na jasnem, če je namreč to delovanje Nemcev naperjeno proti Argentini. Alfred Müller se nahaja še vedno v zaporih v Villi Devoto.

ZABRANJENA ZBOROVANJA

Za svetovni položaj se tudi tukaj zelo zanimajo ter hočejo dati duška svoji nejevolji nad postopanjem Nemčije in Italije z raznimi protestnimi shodi. To bi bilo vse prav in lepo, ko bi ti ljudje res imeli kako sočutje s preganjanimi. Toda njim se gre samo za njih ideološko politiko, katera izgublja teren pod pritiskom in osvajanjem fašizma. Z ozirom na negotov položaj, ki vlada sedaj v Evropi in razburja tudi druge kontingente, ne dovoli izvršna oblast prirediti nikakih političnih shodov, ki bi bili v zvezi s sedanji-mi svetovnimi dogodki, kakor tudi ne s dogodki, ki se tičejo Argentine same. To je argentinska vlada napravila radi tega, ker hoče živeti v dobrih odnošajih z vsemi državami.

TRGOVINSKA POGODBA MED ARGENTINO IN DANSKO PODPISANA

V torek popoldne je bila v palači San Martin podpisana trgovinska pogodba med Argentino in Dansko. V pogodbi je vključen tudi otok Islandija.

BOLEZEN V STGO. DEL ESTERO

V okraju Tintas, predelu Aguirre razsaja že par tednov difterija, kateri je podleglo že več otrok.

OBJAVE POSLANİSTVA

Charcas 1705 — Bs. Aires
Kr. jugoslovansko poslaništvo išče sledeče izseljence, ki naj bi se mu javili:
Perasavić Antun iz Gašince. Priselil se je sem leta 1927 in se od tedaj sploh ni več javil.
Petrović Alberta Mladena iz Bele Crkve, selo Kusić. Drugih podatkov nima.

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovcem. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

Načelna smisel naših društev in izseljenstva

V nekem tukajšnjem uglednem listu smo čitali, da imajo argentinci zelo malo smisla za petje v zboru in da celo z narodno himno najraje opravijo kar z kako godbo medtem ko bi moral ves narod peti, kot da je to lepa navada v Evropi. Prvi slučaj da se je bil dogodil pred kratkim v Mendoza, ko so ob neki slavnostni priliki vsi krajevni ministri z andinskimi guvernerjem ter ves narod peli skupno državno himno.

List trdi popolnoma pravilno namreč: da se ob takih prilikah gre za narodni izraz in ne za kako umetniško predstavo. Zato da mora ves narod vzajemno sodelovati in vsi nje govori predstavnik. Seveda da je treba na to že šolsko mladino navajati.

Mi Slovenci pa smo v tem pogledu že mnogo dalje. Že davnaj smo spoznali potrebo, (govorimo namreč v splošnem ne samo za tu, marveč tudi za doma), da smo poleg šole organizirali tudi društva, v katerih se zbira šoli odrasla mladina ter vsi odrasli, da se vežbajo in pripravljajo v pravi ljudski kulturi za življenje in njegovo bistveno pojmovanje.

Vsi vemo, kako živahno je bilo društveno življenje na Primorskem, dokler nam niso vsega zabranili. V teh društvih so se zbirali vsi, od preprostega delavca in kmetijskih sinov do študentov in drugih inteligentov. Ko je fašizem spoznal, da je pri taki narodni kulturni zavesti vsaka asimilacija brezuspešna in da četudi samo polmilijonski narod ne more vtiniti v štiridesetmilijonskem, se je odločil za nasilje, ki pa je rodilo še večji odpor.

Prav tako imajo tudi v Jugoslaviji vsepolno društev in organizacij v katerih se zbirajo delavci, kmetje in izobraženci. Seveda niso te organizacije še zdale vseh niti prvih niti drugih, a prej ali slej jih bodo zaleje in šele takrat, ko se bo to zgodilo, bomo lahko z gotovostjo računali na boljše čase. Kmet in delavec morata vedeti, da mu je izobraženstvo potrebno za njihov napredek in razvoj, a še bolj more izobraženec vedeti, da sta kmet in delavec še za kaj drugega na svetu kot zgolj za garanje ter izkoriščanje in udobnost nekaterim. In kot rečeno, temu spoznanju se polagoma vsi bližamo.

Tudi v izseljenstvu so še vedno opravičeni pa tudi neopravičeni predodki med izseljenstvom samim in tudi do odnošajev do izobražencev. Vendar se je tudi v tem pogledu že zelo veliko zboljšalo, za kar gotovo ni nikomur žal, a le še bliže spoznanju bi morali priti, da smo lahko vsi potrebni in koristni, če smo pošteti.

Na nedeljski šolski prireditvi smo spet imeli priliko prisostvovati vzajemni harmoniji med našim izseljenstvom. Poleg Slovencev so bili v dvorani tudi Srbi in Hrvatje. Istotako so tudi na odru poleg Slovencev nastopili z nekaterimi točkami tudi zadnje imenovani. Prireditvi je prisostvoval naš minister g. dr. Izidor Cankar z gospo in hčerko, šolske sestre, izseljenski duhovnik, uredniki

slovenskega in srbohrvatskega lista, videli smo tudi več članov Ljudskega odra in drugih društev ter veliko število naših izseljencev, ki so se zbrali brez ozira poka, politične ali verske pripadnosti, da prisostvujejo in podprejo stvar, ki jo smatrajo za dobro, koristno in potrebno. In tako je prav!

Naše izseljenske šole morajo biti samo šole in nič drugega ter ne smejo biti nikoli pripravjalnice za nobeno strankarstvo. Izseljenstvo bo take šole vedno z veseljem podpiralo.

In tudi naša društva bi ne smela odstopiti nikoli od svojih načel. Namreč; Društva niso zato, da bi polagala izjemno pažnjo, moralno ali materjalno oporo posameznikom, marveč da se izseljenstvo kot celota čimvišje dvigne. Kaj pomaga narodu ali izseljenstvu, če bi tudi morda imelo nekatere zvezde, če pa ono od tega ničesar nima. S tem pa ni rečeno, da posameznik ne sme stremeti po kulturnem ali katerimskoli napredku, a narod se ne sme omejiti na njega oboževanje, marveč v posnemanje, če to res zasluži. Sicer pa resnično izobražen človek si ne bo nikoli dovolil osebnega malikovanja, marveč bo s svojim znanjem nesebično bogatil druge. V okolici, ki se taki ljudje gibljejo, je to ob vsakem koraku opaziti.

Kot prinašamo v začetku tega članka mnenje argentinskega lista, da bi narodni prazniki morali imeti res narodni izraz, tako smo tudi mi mnenja, da je čisto pravilno, če so vse naše prireditve prave izseljenske predstave, ki so resnična podoba nas samih. To je prava ljudska izobrazba, katero mi nadvse cenimo. Argentinci, ki prihajajo na naše prireditve ali ki imajo potom radia priliko poslušati naše zbornice, se čudijo, ko jim povemo, da so to stamo preprosti delavci ter njih žene in dekleta po večini služkinje, ki poleg vsakdanjega trdega dela žrtvujejo še prosti čas za samoizobrazbo. A za našega ministra in njegovo gospo ni prav nič poniževalno prisostvovati taki predstavi ter sedeti med tem preprostim ljudstvom, niti v obleki se nočeta ločiti. Tu imamo ponovni dokaz, da kdor je resnično za narod, bo šel vedno rad med njega ter se ga ne bo ob nobeni priliki sramoval. In tudi ljudstvo zna biti hvaležno ter zna ceniti ljudi, ki jim zaupa.

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

"SLOVENSKI LIST"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

Uradne ure od 9. do 19. ure vsak dan.

ODPOŠILJAMO VAM DENAR potom tistih bank, ki imajo najugodnejši tečaj.

VAM KUPIMO papirnati denar, lire in dinarje, kjer ga prodajajo najceneje.

PRIPOROČAMO NAKUP LADIJSKIH potnih kart na zanesljivih agencijah.

POSREDUJEMO ZA SLUŽBE za moške in za ženske.

ČE KDO VE ZA KAKO SLUŽBO, naj nam takoj javi.

V KATELIKOLI ZADEVI obrnite se do nas, ki vam bomo šli na roko z nasvetom in drugače, kolikor bo v naših močeh.

KAKO IZVEŠ ZA KAKO NOVIČO, ki se tiše naših ljudi, sporoči jo takoj na naše uredništvo. Sodeluj z listom.

NAROČNINO PORAVNAJ vedno točno. V nekaterih krajih vas je več Slovencev skupaj; gotovo je med vami tudi kateri, ki razume pomen tiskane besede v materinem jeziku za naše izseljence. Naj poagitira nekoliko med tovariši in rojaki za "SLOVENSKI LIST" ter naj tudi pobere naročnino in pošlje na našo upravo.

POSLUŽUJTE SE samo onih podjetij, ki oglašujejo v našem listu! S tem koristite sebi in nam obenem.

Vesti iz organizacij

Lep uspeh solske prireditve

Prva letošnja prireditev paternalne šole, ki se je vršila preteklo nedeljo v znani dvorani na ul. Alsina 2832, je spet pokazala, da se naši ljudje zavedajo važnosti izseljenskih šol in da so jim prireditve, na katerih nastopajo naši najmlajši, v resnici simpatične. Dasi ni bilo prevelike propagande za nedeljski nastop paternalne šole, je bil obisk s strani občinstva naravnost izreden. Prireditve je počastil s svojo navzočnostjo tudi g. kralj, poslanik dr. Izidor Cankar, z gospo in hčerko Veroniko, in njihov prihod je občinstvo toplo pozdravilo z iskrenim aplavzom.

Pritlikava Ida Pečenkova je s "Pozdravom" začela spored, nakar je v imenu odbora Jugoslovanskega šolskega društva Slovenska šola na Paternalu spregovoril nekoliko besed g. Andrej Škrbec. Zahvalil se je navzočnim, in v prvi vrsti g. ministru in gosp. zastopnikom Jugoslovanskega centralnega šolskega društva in društev Slovenski dom, Sokol Dock Sud-Boca ter šolski občini z Dock Suda za sodelovanje na prireditvi. Povedal je, da paternalna šola lepo napreduje in da postajajo njeni prostori že premajhni za vedno bolj naraščajoče število otrok, ki jo obiskujejo, ter pozval navzočne, naj pristopijo kot redni ali pa vsaj kot podporni člani k šolskemu društvu, da bodo s svojim prispevkom pomagali vzdrževati ustanovo, ki je velike važnosti — tudi socialne — za naše izseljenstvo. Naglasil je, da se moramo za dosežene uspehe predvsem zahvaliti č. šolskim sestram, ki z velikim požrtvovanjem in še večjo ljubeznijo vodijo šolo v največje zadovoljstvo staršev, otrok, šolskega vodstva in vse naše javnosti. Naznanil je, da snuje Jugoslovansko šolsko društvo Slovenska šola na Paternalu osrednjo knjižnico za slovenske izseljence v Argentini in da bo to največja slovenska knjižna zbirka v Južni Ameriki. Osrednje knjižnice se bo mogel posluževati vsak član naše šolske organizacije in že radi tega se našim rojakom izplača, da se prijavijo vsaj kot podporni člani, ki prispevajo z zneskom od \$ 2.— ali pa več letno.

Sledile so nato ena za drugo, brez dolgih presledkov, ki na naših prireditvah prevečkrat spravlja občinstvo v slabo voljo, številne točke sporeda. Nastopili so z lepimi deklamacijami otroci paternalne in docksudske šole, skupina deklet v prizoru "Mati in bolno dete" ter v kpletu "Kmečka dekleta in mestne gospodične", od Vodopivea, ki je vzbudil mnogo dobre volje pri gledalcih, in pa najmlajše učenke s Paternala v prizoru "Cigančice". Sokol Dock Sud-Boca je nastopil s dečo, naraščanjem in članstvom, Slovenski dom pa je zapel "Izgubljeni evet", "Pod oknom" in "Vojaci na potu". Prav posebno je ugajala zadnja

točka sporeda, otroška igrice "Lenkina punčka", ki je izzvala mnogo smeha in žela velik aplavz.

Občinstvu se je na obrazih poznalo, da je prav zadovoljno, in ta zadovoljnost, pa tudi dobra volja, da se za šolo nekaj denarja nabere, sta povzročili, da ni bilo treba tekom animirane proste zabave nikomur vsiljevati srečk, ki so brž pošle. Skratka: uspeh, tako v moralnem kakor v materijalnem oziru je bil nad vse zadovoljiv.

Velika prireditev v Berissu

Jugoslovansko društvo vzajemne pomoči v Berissu priredi sokolsko akademijo v soboto 6. maja ob 9 uri zvečer v Poljski dvorani, ulica Napoleon 4333 v Berissu. Pri tej akademiji nastopijo razen tamošnjega društva vzajemne pomoči in Sokola Dock Sud-Boca, tudi češkoslovaški Sokol iz Buenos Airesa in češkoslovaški Sokol iz Ville Dominico.

Program obsega sledeče točke:

- 1) "Kralj Petar II." deklamira Vidosava Leković.
- 2) Skupinske vaje, izvajajo člani in članice Sokola Dock Sud-Boca.
- 3) Proste vaje, izvajajo članice češkoslovaškega Sokola iz V. Dominico.
- 4) "Braća", dekl. Drag. Josipovičeva.
- 5) Proste vaje, izvajajo moška deca Sokola Dock Sud-Boca.
- 6) Zagrebške proste vaje, izvajajo člani Sokola Dock Sud-Boca.
- 7) Vaje na bradlji, izvajajo ženski naraščaj Sokola Dock Sud-Boca.
- 8) Proste vaje, izvajajo člani češkoslovaškega Sokola Villa Dominico.
- 9) Proste vaje, izvajajo ženska deca Sokola Dock Sud-Boca.
- 10) "Soko", dekl. Luka Leković.
- 11) Skupinske vaje, izvajajo člani in članice.
- 12) "Tri junaka — tri Sokola", dekl. Petar Josipovič.
- 13) Piramida, izvajajo deca Sokola Dock Sud-Boca.
- 14) Vaje na bradlji, izvajajo češkoslovaški in jugoslovanski Sokoli.
- 15) Klavirska točka, Irena Hruby.

Proste vaje bo spremljala na glasovir naša Marica Mavčeva s Paternala.

Za to sokolsko akademijo pri kateri nastopajo tudi naši bratje češkoslovaki, vlada veliko zanimanje tako v mestu Buenos Airesu samem kakor tudi v okolici. Radi tega je pričakovati, da se bo ta dan zbralo v Berissu veliko naših rojakov in bo to lepa slovenska manifestacija.

V Berisso bodo ta dan vozile za to naročene "bañadere". Kdor bi se torej želel peljati skupno s člani Sokola s tem vozilom, naj to javi odboru Sokola Dock Sud-Boca, 25 de Mayo 1484 Dock Sud. Vožnja tja in nazaj, vključivši večerjo stane samo \$ 2.—

Na svidenje torej 6. maja v Berissu!

Prvi izlet otrok jugoslovanskih šol v Tigre

Jugoslovansko centralno šolsko Udruženje bo priredilo v nedeljo 23. t. m. izlet v Tigre, katerega se udeležijo otroci paternalne in docksudske šole. Izletu se morejo pridružiti tudi starši in drugi prijatelji naše šolske dece. Javiti pa je to šolskemu Udruženju ali pa v šoli. Cena za otroke je 50 centavov. Odrasli pa nosijo vse stroške sami, ki pa bodo zelo znižani. Izlet se vrši v "banja-derah" in ima kot končno točko restavracijo naših rojakov. "Evropo" v Tigre, kjer bodo otroci dobili popoldne kosilo in popoldne pa belo kavo. Za varnost otrok bo skrbel šolski odbor, ki je v ta namen določen.

Otroci z Dock Suda se odpeljejo ob 8 in pol izpred svojega šolskega poslopja na Dock Sudu, s Paternala pa ob 9 dopoldne.

Izleta se naša šolska mladina izredno veseli, saj se bo zamogla v prosti naravi cel dan poigrati in razvedriti. Ob tej priliki se bo tudi jugoslovanska deca: srbska, slovenska in hrvatska поблиže medsebojno spoznala. V slučaju dežja v nedeljo zjutraj izlet odpade.

JUGOSLOVANSKO DRUŠTVO VZAJEMNE POMOČI V BUENOS AIRESU

Dne 14. aprila je poteklo 61 let, odkar je bilo v tukajšnjem mestu ustanovljeno Jugoslovansko društvo vzajemne pomoči. V znak tega so bili razobešene na poslopju zastave: jugoslovanska, argentinska in društvena. Sedež društva je v lastnem poslopju v ulici Almate. Brown 721 na Boki.

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in vedno dobro elegantno oblečeni

Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste postreženi.

FRANC LEBAN
Ul. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

RESTAVRACIJA

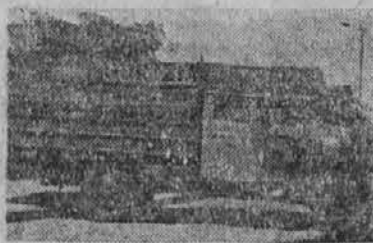
"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravi tudi za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

Poslužujte se PREVOZNEGA PODJETJA "Expreso Gorizia"

Franc Lojk

VILLARROEL 1476
U. T. 54-5172 — 54-2094

VELIKA DOMAČA ZABAVA

"Slovenskem Domu"

ULICA GRAL. CESAR DIAZ 1657

SE BO VRŠILA V NEDELJO DNE

30. APRILA

OB 5 URI POPOLDNE

MED ZABAVO BODO NASTOPILI ZBORI "SLOVENSKEGA DOMA" IN BODO DRUGE ZANIMIVOSTI TUDI, PRIDIE!

VABLJENI STE VSI ROJAKI IN ROJAKINJE!

Odbor

DOMAČE VESTI

KOMU JE ZNANO

Srb Rade Milijošević nam javlja iz La Plate, da je v tamošnji bolnici umrl po avtni nesreči naš rojak Anton Kosanič, ki je stanoval v ulici 4, števil. 1117. Milijošević piše, da je bil Kosanič doma nekje od Trsta, ter da je imel več ljudi v Buenos Airesu, okrog Mataderos, ki so ga poznali. Omenja v dopisu tudi, da je pokojni imel nekaj denarja v banki, a ne zna v kateri. Na koncu nas naproša, da mi napravimo potrebne korake, da se dožene, če je res umrl in kake smrti, ker da on sedaj ne more, ker je premeščen iz La Plate v Arcifes.

Mi mislimo, da se gre tukaj najbrže za Antona Kocijančiča, ki je stanoval v tej ulici in v hiši, ki je nosila zgoraj omenjeno številko.

Vse rojake, ki bi jim bilo kaj znane o navedenem Kosaniču ali Kocijančiču, so naprošeni, da nam javijo, ker bomo potem poskusili izvedeti kaj je resnice na tem. Kakor Milijošević piše in nam je tudi že osebno izjavil, ni tudi izključen zločin.

POROKA

V soboto se je poročil v cerkvi sv. Jožefa v Floresu, rojak Andrej Mavec, doma iz Lokvi pri Divači s Pepco Bergine iz Trnovega pri Kobariču. Poročil ju je slov. kaplan Janez Hladnik.

Tega dne se je vršila tudi svatba, katero sta obhajala v krogu svojih prijateljev in znancev v restavraciji rojaka Ivana Dekleve na Chacariti. Novoporočencema naše čestitke!

ZENITNA PONUDBA

Dva prijatelja, stara 32 in 38 let, eden iz Ljubljane, drugi iz Zagreba, katera posedujeta tu lastno zemljišče in hišo in s stalno službo, se želita seznaniti v svrhu ženitve, s prijaznima, dobrima gospodičnima do 32 let starosti.

Samo resne ponudbe s sliko je poslati pod W.D.S.N. 6v4 Excelsior, Victoria 723, Bs. Aires.

Trgovina čevljev

BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal Buenos Aires

POZOR, ROJAKI V ROSARIU

Odbor S.D.D. "Triglav" vabi vse člane in prijatelje ter Slovence in sploh Jugoslovane Na SVEČANO OTVORITEV lastnih društvenih prostorov Slovenski dom

ki se bo vršila v nedeljo, dne 23. APRILA v ulici Gral. MITRE 3936 ob 11 uri dopoldne. Otvoritev bo otvoril predsednik s primernim govorom. Potem bo pa kosilo (asado). Vstopnina prosta, vendar pa se bodo prostovoljni prispevki hvaležno sprejemali. Vozila, ki vozijo v bližini društvenega doma: Omnibusi št. 50, 51, 52 in 54. — Tramvaji: 7. in 18. — V slučaju slabega vremena se bo otvoritev vršila nedeljo pozneje.

ODBOR

Gospodarsko Podporno Društvo Slovencev v Villa Devoto

VABI

vse cenjene rojake na prireditve, katera se bo vršila v nedeljo, dne 23. APRILA 1939, ob 4 uri popoldne v društvenih prostorih, ulica SIMBRON 5148.

S P O R E D :

- 1) Otvoritev: GODBA.
- 2) J. Aljaž: NE ZVENI MI, meš. zbor.
- 3) J. Aljaž: OJ PLANINE, meš. zbor.
- 4) Davorin Jenko: ROJAKOM, moški zbor.
- 5) N. N.: DEKLAMACIJA.
- 6) Šaloigra: "DVE TETI"

Po končanem sporedu prosta zabava s plesom, bogat srečolov in dobro založen bufet. — Vstopnina: prostovoljni prispevki. SVIRA SLOV. ORKESTER "TRIGLAV"

Za obilno vdeležbo se v ljudo priporoča

ODBOR

"SLOVENSKI DOM"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

- PROSTORI:** odprti za članstvo vsak dan od 7. ure zvečer naprej, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.
- PEVSKE VAJE:** vsak petek in nedeljo.
- DRAMATIČNE VAJE:** vsak ponedeljek in sredo.
- GODBENE VAJE:** vsak torek, četrtek in soboto.
- DRUŠTVO PRIREJA:** domače zabave in večje kulturne prireditve ter nastopajo zbori in solisti od časa do časa na jugoslovanski radio-uri.
- DRUŠTVO RAZPOLAGA:** s kakimi 900 knjigami ter se prečita letno okrog štiristo.
- DRUŠTVO RAZPOLAGA:** s krogličcem ter drugimi igrami za moške, ženske in otroke.
- POSTANI ČLAN** tudi ti ter sodeluj in poslužuj se v društvu onega, za kar čutiš največ veselja!
- STARŠI,** ki želite, da bi se vaš sin ali hčerka, izučila v glasbi bodisi violine ali klavirja, prijavite jih v društvu. Pouk brezplačen.

Slovenci doma in po svetu

POŽAR V LOKVI PRI DIVAČI ZAHTEVAL SMRTNO ŽRTEV

Kakor navadno, se je v torek 21. marca družina Antona Maverá, po domače Hlapčevi, iz Lokve pri Divači, podala na polje delat. Doma je ostal samo stari oče in mali vnuk. Bilo je nekako proti deseti uri, ko je bližnje sosede, ki so bili slučajno doma presenetil krik malega fantiča: "gori, gori!" Prestrašeni sosede so takoj prihiteli iz svojih hiš ter opazili, da je Hlapčeva hiša že vsa v plamenih. Vsi vaščani, kar jih je bilo doma, moški in ženske so pričeli pridno gasiti, obenem so tudi brzojavili v Trst po gasilce. Došli gasilci in vaščani niso mogli pogasiti velikega ognja, ki je nastal v seniku, iz katerega se je naglo razširil čez celo postopje. Požar je divjal tako dolgo, dokler ni dokončal svojega pogubnega dela. Ko je ogenj toliko ponehal, da se je moglo bližje, so začeli iskati in brskati po ruševinah. Vedeli so, da se je stari Maver nahajal na seniku, in ker ga ni bilo nikjer videti, so sumili, da je mogoče postal žrtev požara. Po kratkem razkopavanju so gasilci res našli nesrečnega moža, od katerega pa ni bilo ničesar drugega več kakor nekaj ožganih kosti.

Kako je ogenj nastal ni znano. Da bi deček zažgal skoro ni mogoče, ker je bil v času, ko je začelo goret na dvorišču. Zelo verjetno pa je, da je stari Hlapčev kadil in mu je goreča vžgalica padla v seno ter se je isto vžgalo. Revez pa si radi svoje visoke starosti, 77 let, ni mogel pomagati, posebno še, ker se je ogenj naglo razvil ter tako postal žrtev plamenov.

Vse Lokve je ta strašna nesreča Hlapčevih globoko presunila.

ZAKON ZA POVZDIGO KMET- SKEGA GOSPODARSTVA

S 1. aprilom je stopil v veljavo zakon, ki naj bi jamčil izvedbo druge nemške gospodarske štiriletke na področju kmetijskega gospodarstva. Namen tega zakona je ta, da se bo morala vsa plodna zemlja čim bolj intenzivno obdelovati in da se prepreči vsako malomarno gospodarjenje. Odredba ne zadene dednih kmetij, ker vsebuje postopek proti malomarnim kmetom že postava o dednih kmetijah sama. Vsa ostala obdelana zemlja pa je podvržena temu zakonu. Za obdelovanje pripravna zemlja se mora po tej odredbi na vsak način in pod vsakimi pogoji izrabiti do skrajnih možnosti. Zakon prepušča sodnijam in njim dodeljenim strokovnjakom, da v nujnih slučajih odredijo, vse kar smatrajo za potrebno. V slučajih malomarnega obdelovanja zemlje ima sodnija štiri postopke. Če je kakšna kmetija ali zemljišče slabo obdelano, potem sodnija na predlog okrožnega kmečkega vodje opozori lastnika pismeno ali ustmeno, naj bolje gospodari. Določi se mu gotov rok, do katerega mora nedostatke v gospodarstvu odpraviti. Če se temu pozivu ne odzove, so predvidene kazni do 1.000 mark ali do 6 tednov zapora. Če je bil opomin brezuspešen, sme sodnija na predlog deželnega kmečkega vodje določiti nadzorstvo nad zanemarjenim gospodarstvom največ za dobo 4 let. Upravitelj razpolaga v vsem kar spada h kmetiji.

Nanj preidejo tudi vse pravice. Če se pokaže tudi za izhod kot nezadosten, lahko sodišče izroči zanemarjeno posestvo v najem strokovno izvežbani osebi. Ako lastnik s prisilnim najemnikom ne bi hotel skleniti najemniške pogodbe, določi podrobnosti pogodbe sodišče samo. Pod to odredbo ne spadajo pašniki in planine Vzhodne marke. Sodišče lahko odredi ustmeno razpravo in nudi posestniku možnost zagovora. Tudi pritožbe na višja sodišča so mogoče, vendar izključno samo na stroške prizadetega posestnika z malomarno obdelano zemljo. Po tej odredbi je dejansko mogoče razlastiti kmete, proti katerim je mogoč očitok o malomarnem obdelovanju rodovitne zemlje.

GIBANJE PREBIVALSTVA V CELOVŠKEM OKRAJU

V preteklem letu je bilo v celovškem okraju od 2256 novorojenčkov 807 nezakonskih, v velikovškem pa 225 od 769 in v šmohorskem 66 od 406. Vzporedno s številom nezakonskih otrok se giblje tudi otroška umrljivost, ker nezakonski otroci navadno niso deležni tako skrbne nege kakor zakonski. Narodno-socialistična dobrodelna organizacija NSU namerava urediti za Koroško 245 pomožnih uradov, ki naj bi zakonskim in nezakonskim materam nudili prvo pomoč. Ta socialna akcija ima namen zmanjšati v deželi umrljivost otrok.

Šola za vzgajanje na- rodno-socialističnih voditeljev

Na vzhodnem obrežju Baškega jezera je nemška država kupila od sosesk Zgornje Borovlje in Pečnica 48 ha zemlje. Na tem prostoru namerava zgraditi šolo za narodno-socialistične voditelje ("Führerschule"). Šola je zamišljena kot moderen internat z vsem komfortom, ki bo lahko sprejel do 400 učencev. Na polotoku pred Bačami pa nameravajo zgraditi veliko delavsko okrevališče.

PETINDVAJSETLETNICA IGRALSKEGA DELO- VANJA

Emil Kralj je slavil v torek 4. aprila, 25 letni jubilej svojega umetniškega dela na deskah našega Narodnega gledališča. Četrto stoletja stoji v ospredju našega odra kot nosilec in oblikovalec človeških usod. Delo, ki ga je v tej dobi odpravil, ne samo kvantitativno, temveč tudi kvalitativno, ga postavlja v vrsto naših največjih narodnih umetnikov. Slavstvena predstava "Živi mrtvec", v kateri igra jubilar vlogo Fedje Protasova, je bila v operi.

PROSLAVA PREŠERNA OB 90- LETNICI NJEGOVE SMRTI

Ob lepi udeležbi Prešernovih častilcev se je vršila 2. aprila v Franciškanski dvorani lepo uspela proslava Prešerna, ki jo je priredil dramski krožek "Jelka". Na programu so bili govor o devetdesetletnici Prešernove smrti, recitacije Prešernovih del in glasbene točke. Govor je imel prof. Anton Slodnjak. Vse točke so bile dobro izvedene in

so udeleženci izvajalce nagradili s ploskanjem.

ŠAHOVSKI TURNIR V ZAGREBU ZA PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Prišel je čas, ko se v Zagrebu pričinja velik šahovski turnir, ki naj odloči, kdo bo letos prvak Jugoslavije v šahu. 31. marca je bilo v hotelu "Evropa" žrebanje, pri katerem so igralci potegnili vsak svojo številko in po katerem se je odločilo, v kakšnem vrstnem redu bodo udeleženci igrali med seboj. Prvo kolo tega turnirja je bilo 4. aprila. Poslovni odbor Jugoslovanske šahovske zveze v Zagrebu je na svoji zadnji seji potrdil prijave tehle mojstrov za sodelovanje na zagrebškem turnirju: Iz Ljubljane bodo sodelovali sledeči: Vasja Pirc, Furlani, Milan Vidmar mlajši in Preinfalk, dalje iz Beograda Tomović in Sava Vuković, iz Zagreba Slovenec Lešnik, iz Pirovine dr. Kalabar, iz Vršca Bora Kostić, iz Kule König, iz Novega Sada Bröder, iz Subotice Schreiber, od amaterjev pa še štirje člani zagrebškega šahovskega kluba, ki je turnir organiziral, in siegr Avprivić, Filipčić, Rožić in Petek. Udeleženci tega turnirja bodo igrali vsak dan od 4 do 8 zvečer in od pol 10 do polnoči v veliki dvorani hotela "Evropa". Vsak amater, ki bo dosegel na tem turnirju 33% možnih točk, si bo s tem še pridobil naslov mojstra. Do zdaj se še ni zgodilo, da bi kak zagrebški šahist dosegel naslov mojstra v Zagrebu, pač pa vsi drugod, nekateri celo v tujini, kakor na primer dr. Drezga v Parizu in dr. Vuković na Dunaju. Zagrebški šahovski klub je po časopisju zaprosil tudi dr. Vladka Mačka, da bi s svojim obiskom povzdignil proslavo jubileja ki ga ta klub ob priliki tega turnirja proslavlja. V zadnjem času smo zvedeli, da se bo turnirja udeležil velemojster, g. univerzni prof. dr. Milan Vidmar.

SESTANEK DELEGATOV SLO- VENSKIH PROSVETNIH DRU- STEV NA KOROSKEM

Lepo je uspel okrožni sestanek slovenskih prosvetnih društev za Spodnji Rož v Borovljah, na katerega so prišli zastopniki vseh spodnjerožanskih društev. Na povabilo Slovenske prosvetne zveze se je sestanka udeležil tudi krajevni vodja nar. soc. stranke g. Rabitsch, ki je v svojem odzdravu naglasil interes stranke na mirnem sožitju s Slovenci. Vodja sestanka se je zahvalil za zanimanje in poudaril, da tudi Slovenci želijo mirnega sodelovanja z narodnim socializmom, v kolikor je pripravljen upoštevati slovensko narodno indi-

ALI SI ŽE PRIDO- BIL NOVEGA NA- ROČNIKA?

PRVA

Slovenska vinarna NA DOCK SUDU

V zalogi imam veliko izbiro najboljšega vina in raznih pijač. Na željo klijentov dovažam na dom. — Cene zelo nizke. Priporoča se lastnik

ALOJZ ŠIRCA

Calle Mazzini 1479 -- Dock Sud

vidualnost. Sledil je razgovor o položaju in predstojecih prosvetnih nalogah. Pokazala se je izredna discipliniranost slovenskih kulturnih delavcev, ki so pripravljene zastaviti vse sile v prosep slovenske narodne družine v veliki nemški državi.

PRIREDITEV SLOVENSKEGA DRUŠTVA V HODIŠAH

Razveseljiv je bil društveni sestanek slov. kulturnega društva v Hodišah. Pestri spored je privabil lepo število udeležencev, ki so do kraja napolnili društveno dvorano. Slovenska pesem, dve aktualni predavanja in zabaven prizor so nudili prijetno in poučno razvedrilo. Prvi predavatelj je izčrpno začrtal področja, na katerih je sodelovanje z narodnim socializmom mogoče brez pridržkov tudi za Slovence, drugo predavanje pa je obravnavalo zakon o dednih kmetijah, kar trenutno slovenskega človeka močno zanima. Sestanek je zaključila lepa pesem in pogumni poziv društvenega predsednika, da bi bila udeležba pri prihodnjem podobnem sestanku enako polnoštevila kot tokrat.

"VINDIŠARSKO" NARECJE NA KOROSKEM

"Koroški Slovenec" prinaša sledečo zanimivo slikico o nastajanju koroškega "vindišarskega" narečja: Nedavno sem bil slučajno priča sledečemu prizoru: Skupini žensk v fari nad Dravo je tamošnji nadučitelj razlagal, da jim ima voditeljica nemškega gospodinjstva tečaja nekak važnega povedati, Le pridite, jim je dejal "naša kochlerarea vami bo ane winke dava o švajnceuhti". Seveda so bile prisotne žene nad tako slovensčino "nemškega" gospoda presenečene. Jaz pa sem si mislil: tako torej nastaja tako imenovana "vindiš-spraha".

DROBNE VESTI IZ KOROSKEGA

V Celovcu je bila ustanovljena protituberkulozna liga, ki jo bo vodil primarij sanatorija za pljučne bolnike dr. Schmid-Sachsenstam.

—Koroška je dobila od državne delavske organizacije dva velika avtobusa za tako imenovane KDF-izlete.

—V bližini Velikoveca je nenadno začelo goret močvirje, imenovano Krajcarjevo blato.

—Za župana v St. Jakobu v Rožu je imenovan posestnik Vidmanove kmetije g. Fregin.

—Na obletnico priključitve je škofiški nadučitelj Praš v svojem slavnostnem nagovoru med drugim tudi razpravljal o nemških imenih na Južnem Koroškem in zagovarjal mnenje, da so bili vsi Slovenci z nemškimi imeni gotovo nekoč Nemci. Zanimivo, da se take razprave loti možak s slovenskim imenom.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1325 U. T. 22 - 8327 D. DOCK SUD

Hranilnica Dravske banovine najmoč- nejša

Najmočnejša banovinska hranilnica v državi — Hranilnica dravske banovine v Ljubljani — je imela dne 27. marca t. l. bilančno sejo, na kateri je bila odobrena bilanca za leto 1938. Akutna kriza, ki je nastopila v drugi polovici septembra meseca 1938, je stavila zavod na še večjo preizkušnjo, kot je bilo to slučaj v letih 1931 do 1935. Nezaupanje ljudi do denarnih zavodov je bilo v teh dneh potencirano tako, da so ljudje dvigali celotne prihranke. K sreči je zavod bil po preizkušnji prejšnjih let, na ta dogodek odlično pripravljen, saj je imel toliko takoj razpoložljivih sredstev, da je mogel zadostiti vsaki želji v neomejeni višini. Vlagatelji so prišli do prepričanja, da oglašila zavoda niso bili samo mamlilo za vlagatelje, ampak da je zavod vsakemu svojem vlagatelju zadostil vsaki njegovi zahtevi. Kmalu so ljudje začeli vračati vloge in oni vlagatelj, ki je poprej dvignil ves prihranjeni znesek, ni samo vložil istega nazaj pod enakimi pogoji, ampak je celo nevede izkazal dragoceno priznanje načinu zavodovega upravljanja tuje denarja, ki zasluzi popolno zaupanje, in s tem potrdil, da je jamstvo banovine le subsidiarnega značaja. Vloge v letu 1938 so se zvišale za 43.848.000 dinarjev na 208.332.000 din. V skrbi za veliko varnost vlog je uprava skozi leta držala v letu 1938 najvišja likvidna sredstva ter znaša gotovina 87.853.000 din, kar odgovarja 42 odstotkom vseh zaupanih sredstev. Ako pristejemo k tej vsoti še kratkoročni menični material in vse vrednostne papirje, dosega višina visokovrednih takoj vnovčljivih sredstev znesek 104.530.000 din, ali polovico zaupanih sredstev. Pri tem pa niso upoštevana kratkoročna posojila, ki razmerja napram obvezam še zboljšajo. Za vlagatelje je važno, da so se v letu 1938 zvišale rezerve za 2.528.000 din na 15.302.000 din. Zavod se v zadnjem času bavi s sistematičnim uvajanjem malih vlog. Povpraševanje po kreditih je bilo veliko. V letu 1938 je bilo na novo dovoljenih kreditov: korporacijam 15.244.000 din, ostalim 6.299.000 din in se je tako stanje posojil, zvišalo na 111.846.000 din. Nepremičnine so znašale 7.100.000 din. V najhujši denarni stiski zavod ni pozabil svojih nameščencev. Dal jim je službeno pragmatiko, s katero je urejeno tudi dodatno pokojninsko zavarovanje pragmatičnih nameščencev. Zavod vodi pod posebno upravo, ki jo tvorijo nameščenci in uprava, ves pokojninski sklad, ki izkazuje premoženje v višini 9.609.000 din. To so palače v Igriški ulici 3 in Gradšče 8a, 8b in 10. Z letom 1938 se je utrdil sloves te najstarejše hranilnice v državi, ki posluje že 119 let. Ako pristejemo k tej vsoti še kratkoročni menični material in vse vrednostne papirje dosega višino visokovrednih zavodov.

KROJAČNICA

"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem moške in ženske obleke. — V zalogi imam vsakovrstnega blaga.

Cene nizke.

Za obilen obisk se priporoča rojakom in rojakinjam

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGO- VORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

Smrt slovenskega slikarja na Slovaškem

Slovaški listi prinašajo žalostno novice, da so v četrtek dne 30. marca našli v njegovem stanovanju v Bratislavi umrlega slovenskega slikarja Ivana Žeboto, ki pa je verjetno umrl že v ponedeljek, 27. marca, zadet od kapi v svoji postelji. Nekoliko dni se namreč že ni pokazal med svoje prijatelje, ki jih je imel mnogo med slovaškimi umetniki in občinstvom sploh, zato so nasilno vdrli v njegovo sobo, kjer so ga našli v četrtek mrtvega v postelji že po nekolkodnevni smrti. Prejšnji teden je ležal dalj časa v tankakajšnji kliniki za težko srčno boleznijo, toda bolniškega vzdušja ni mogel prenašati ter se je preselil na svoje stanovanje kjer ga je samotnega dosegla smrt. Ivan Žebota je sin Slovenskih goric, doma iz Ljutomera, ki je študiral slikarstvo na Dunaju in v Pragi, postal vojak in kot tak prišel v Badimpešto, kjer se je mnogo družil s Slovaki ter je tudi portretiral. Osvobođenje ga je dobilo na Slovaškem, kjer je tudi ostal — najprej v Liptavskem sv. Martinu, pozneje v Bratislavi — in se popolnoma zvil v njihovo deželo ter postal eden izmed njih, tako, da ga Slovaki štejejo med svoje največje umetnike čopca.

POLAGANJE TELEFONSKEGA KABELA V MARIBORU

Že nekaj dni trajajo v Mariboru pripravljajna delaza polaganje telefonskega kabla, s katerim se bodo po večini nadomestile sedanje strešne telefonske napeljavne v mestu. Kabel bo napeljan v vseh smereh, v katerih potekajo sedaj najmočnejši telefonski vodi. Položili ga bodo od glavne pošte po Stolni ulici preko Glavnega trga in dravskega mosta do Pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu. Druga veja bo izpeljana po Glavnem trgu ter Koceljevi ulici do Sodne ulice in po tej do Aleksandrove ceste. Tretja veja se bo v Koceljevi ulici odcepila ter bo šla po Kopališki ulici preko Trga Svobode do poslopja okrajnega glavarstva. Četrta bo izpeljana od pošte po Slomškovem trgu naokrog. Kabel bo napeljan v posebnem kanalu pod hodnikom za pešce. Tak kanal so lansko jesen ob priliki regulacije Glavnega trga in mostu ter Kralja Petra trga že položili. Sedaj odpirajo na Glavnem trgu zopet jaške k tem kanalom, v katerim so že položene žice, da bodo z njimi potegnili skozi kanal kabel. Kabel, ki je stal 300.000 din, je že prispel v Maribor. S kablom si bo poštna uprava prihranila vsako leto najmanj 20.000 din stroškov, ki so jih do sedaj zahtevala v zimskem času popravila od snega raztrgana telefonska omrežja. Obenem pa bo mogoče sedaj v Mariboru priključiti na centralo večje število telefonskih odjemalcev, tako da se bo kabel kaj kmalu izplačal.

OTVORITEV UMETNISKE RAZSTAVE V PARIZU

Pod pokroviteljstvom Kneza namestnika Pavla, predsednika francoske skupščine Herriota, ministra Zaya, jugoslovanskega poslanika in ministra Puriča ter generalnega direktorja zavoda za lepe umetnosti v Parizu Huismansa, so jugoslovanski umetniki slikarji in kiparji te dni odprli svojo prvo razstavo v Parizu v ulici Faubourg St. Honore. Dolgo časa so že naši umetniki, ki študirajo v Parizu, mislili, da bi se združili v organizacijo ter bi postali na ta način reprezentativnejši pred o-

blastmi, in pred javnostjo. Kot skupina bi lažje branili posamezne in skupne interese. Letos se jim je to posrečilo in je razstava ki je bila objavljena pred nekaj dnevi, njihov prvi uspeh.

Koceljeva gimnazija v Murski Soboti

Ministrstvo prosvete je na predlog profesorskega zbora gimnazije v Murski Soboti izdalo odlok, naj se gimnazija v Murski Soboti imenuje po velikem slovenskem knezu Kocelju, vladarju Panonije. To odlikovanje naše gimnazije pada vprav v dobo, ko se vse Prekmurje z vneto pripravljajo, na proslavo 20-letnice priključitve k svobodni državi in na praznovanje 20 letnice ustanovitve gimnazije v Murski Soboti. S tem v zvezi je tudi važen kulturno zgodovinski dogodek izdaja dr. Fr. Grivčevega "Kneza Kocelja", v katerem nam je pisatelj osvetil najlepše dneve naše slovenske zgodovine in zgodovinsko osebnost slovenskega kneza. Knez Kocelj ima neveljive zasluge za ustanovitev panonske slovenske nadškofije, za uspešen prodor slovenskih cerkvenih načrtov in uvedbo slovenskega bogoslužja, za versko in književno delo bratov Cirila in Metoda ter za ohranitev njune kulturne dedščine Slovanom. Sprva delujoč po načrtih nemških pokristjanjevalcev se je odvrnil od te nemške orientacije, verske in politične, in izvršil popoln preobrat v svoji cerkveni in s tem tudi v svoji politični usmerjenosti. Močno je vzljubil slovenske knjige, ki sta mu jih prinesla Ciril in Metod, uvedel v svoji državi slovensko bogoslužje in s svojim vplivom dosegel ustanovitev slovenske nadškofije. Brez njegave ne bi delovanje bratov Cirila in Metoda nikoli doseglo toliko uspehov. Država kneza Kocelja, Dolnja Panonija, je segala od Pohorja do Srema. Knez Kocelj ji je vladal od 896—874 in samo v tej dobi je Prekmurje v vsej svoji zgodovini bilo svobodno. Seveda se prekmursko ljudstvo svojega davnega kneza ne spominja več, poimenovanje soboške gimnazije po njem pa bo dvignilo zavest in zanimanje ljudstva za edino svetlo dobo v zgodovini njegove zemlje. Mladi rod, ki bo šel skozi gimnazijo, se bo ob svetlem vzoru kneza Kocelja navduševal za slovensko knjigo in besedo, ki jo je knez Kocelj tako cenil. Po rodu Slovak, je ob starih cerkvenoslovenskih knjigah in spisih in med narodom, kateremu je vladal postal pravi slovenski knez, visoko izobražen in zaveden. Moral je pogosto prebirati in dobro poznati spise sv. Cirila in Metoda, da se je tako zavel za sv. brata in vztrajal v velikodušni zvestobi do njiju. S slovensim preimenovanjem gimnazije v Murski Soboti v gimnazijo kneza Kocelja je dano v polni meri priznanje kulturnemu stremljenju prekmurskega ljudstva, ki se jasno zaveda, da je izobrazba temelj napredka. Zato se je takoj v prvem letu svobode zavzelo za otvoritev prvega gimnazijskega razreda in se vse do zadnjega potegovalo za popolno gimnazijo, da se okoristi z vsemi kulturnimi dobrinami in doprineše svoj del pri izgradnji naše narodne kulture v svobodni Jugoslaviji.

ELEKTRIFIKACIJA SLOVENIJE

Naši merodajni faktorji se lahko pohvalijo, da so z vso energijo pristopili k naglemu in popolnemu delu za elektrifikacijo Slovenije. Načrt, ki je bil postavljen pred 9 leti, je izvajan dosledno in prav uspešno.

Največji iniciator je pri nas brez dvomno banska uprava, ki se stalno trudi, da bi Slovenija dobila zadostno množino cenenegega toka. Prav po njeni zaslugi so se tudi posamezna podjetja, ki proizvajajo tok, odločila, da bodo napravila načrte za razširitev dosedanjega električnega omrežja. Emisija toka se je v nekaj zadnjih letih kar podvojila. Postavljenih je bilo več sto kilometrov daljnovidov in krajevnih mrež. Seveda je treba tudi tod računati z mogočnim činiteljem: z denarnimi sredstvi. Elektrifikacija bi v Sloveniji napredovala še neprimerno hitreje, če bi bilo na razpolago dovolj denarnih sredstev. Tako pa se prav pomanjkanje teh sredstev pri napredovanju občutno pozna.

OBRTNI DOM SI HOČEJO ZGREDITI KRANJSKI OBRTNIKI

Pred leti je kupila zadruga "Obrtni dom" v Kranju parcelo na Primskovem pri Kranju, kjer je nameravala zgraditi svojo lastno streho. Zaradi pomanjkanja denarja je zadeva za nekaj časa zaspala, v zadnjem času pa je pametna zamisel znova oživela. Obrtniki si nameravajo zgraditi svoj dom v Kranju in bodo parcelo na Primskovem bržkone prodali. V novi zgradbi bi bila pisarna Združenja obrtnikov, soba za obrtniške izpite in stanovanja. Odbor zadruge "Obrtni dom" se se obrača na vse, katerim je uspeh za napredek stanu pri sredu, da prislojiči z vsemi svojimi močmi na pomoč, da bi se ta akcija pripeljala do cilja. Deleži so po 100 dinarjev in ji hlahko kupi vsak neomejeno število.

PORABA POHORSKIH VODNIH SIL

Pohorje slovi kot zakladnica lesa, bogato pa je tudi na vodnih silah, ki pa so bile doslej le deloma izrabljene. Služile so samo malim kmečkim žagam za pogon, tu in tam tudi kakšni večji lesni ali kovinski industriji. Zadnje čase so začeli porabljati pohorske potoke tudi za pogon majhnih elektrarn, ki dobavljajo pohorskim planinskim kočam elektriko za razsvetljavo. Sedaj pa sta se pojavila dva velika načrta za izrabo pohorskih vodnih sil. Mariborski tekstilni tovarnar Hutter, ki porablja za svoj obrat zelo veliko električne energije, se je lansko leto odločil, da bo zgradil na Pohorju v dolini Lobnice lastno elektrarno. V ta namen naj bi se Lobnica visoko zgoraj pri Gajgotu zajezila z velikim jezom, tako da bi se dobil ogromen rezervoar vode, katero bi potem izpeljali po visokotlačnih cevah 600 metrov niže v dolino, kjer bi bile turbine. Hutterjeva centrala na Lobnici naj bi dajala 3000 kilovatov, kar bi zadostovalo za pogon mariborske Hutterjeve tovarne. Ko pa so sedaj vršili na Lobnici natančnejše merjenje, so ugotovili, da daje potok v sušnem času premalo vode, da bi bil pogon elektrarne nemoteno zajamčen. Treba bi bilo izslediti še nove rezervne vodne sile. Inženirji, ki študirajo na-

črte, so mnenja, da bi bilo za to najbolj primedno Konjiško jezero na Pohorju, ki predstavlja ogromen rezervoar, katerega bi lahko elektrarna izrabila, kadar bi bilo v Lobnici premalo vode. S podobnim načrtom se bavi tovarna za dušik v Rušah. Ta tovarna porablja ogromno električne energije za svoje peči za izdelovanje karbida. Električno dobiva po izredno ugodni tarifi od falske elektrarne. Fala pa trpi večkrat zaradi nizkega vodostaja Drave. Le v primeru normalnega stanja vode zamore Fala sama s svojim obratom zadostiti vsem svojim odjemalcem. Zaradi tega je že pred leti stopila v zvezo z Trboveljskim rudnikom, ki dobavlja Fali električno energijo iz svoje kalorične centrale, kadar je vodostaj Drave nizek. Nasprotno pa zalaga Fala Trbovlje s svojo elektriko, kadar ima Drava dovolj vode. Letošnjo pomlad je Drava nenavadno nizka ter mora Fali pomagati že od začetka zime sem trboveljska kalorična centrala. Te dni pa je počil trboveljski elektrarni kotel in je obrat začasnno ustavljen. Trbovljam je morala prislokičiti zaradi tega na pomoč Fala, ki pa ima sama premalo toka ter je bila prisiljena, da je začasnno dobavo toka svojemu največjemu odjemalcu — tvornici v Rušah — ustavila. Tvornica je zato morala ugasniti peči za izdelovanje karbida, kar je hudo prizadelo tudi številne delavce, ki so časno brez zaslužka. Zaradi tega misli sedaj tvornica za dušik, da bi si sama ustvarila primerno rezervno električno centralo za vsak tak nepredviden primer. V vidu ima napravo velikega jezua na tako imenovanem Gladnem studencu pod Ruško kočjo, ki nikoli ne presahne. Naredil bi se za tem jezom velik bazen, iz katerega bi bile izpeljane cevi do vnožja Pohorja, kjer bi bile turbine. Računa se, da bi se dobilo s to elektrarno 2000 kilovatov. Obenem bo dobila elektriko tudi Ruška kočja, kar bi bilo velikega pomena za razvoj te turistovske postojanke.

Nemci v Jugoslaviji so zvesti državljani

Predsednik vlade Dragiša Cvetković je prejel iz Novega Sada tole brzojavko: "Na današnji "Dan prosvete", ki ga prireja nemška prosvetna zveza, zbrani Nemci zagotavljajo Vaši Ekselenci svojo brezpogojno ljubezen, vdanost in zvestobo svoji domovini Jugoslaviji in prosijo, da Vaša ekselencija blagovolji podpirati njihova prosvetna prizadevanja, ki služijo splošnemu dobrobitu — Predsednik Keks."

Napad italijanskega časopisja na časnikarico

Italijansko časopisje ostro napada znano "demokratsko" časnikarico Tabouisovo zaradi njenega pisanja o tem, da Italija pripravljaja nekake korake proti Jugoslaviji. Namen njenih laži je širiti zmedo v tem delu Evrope, kjer po Mussolinijevi in jugoslovanski uvidevnosti že dve leti vlada mir.

GOSPODARSKA POGAJANJA MED JUGOSLAVIJO IN NEMČIJO

Nemško-jugoslovanska gospodarska pogajanja se bodo začela aprila

najbrž v Berlinu. Nanašala se bodo predvsem na našo lesno trgovino z Nemčijo in na ureditev plačil, ki jih je naša država dolžna raznim tovarnam na češkoslovaškem ozemlju. Šlo bo za to, da bi tiste naše dolgovne poravnali s terjatvami, ki jih ima naša država do Nemčije. Te terjatve znašajo blizu 300 milijonov dinarjev.

ZORKO JELINČIČ NA RODNIH TLEH

Nevstrašen borilec za naše pravice. Zorko Jelinčič, ki je bil obsojen na 26 let težke ječe je sedaj puščen na svobodo. Zorko, ki je prebil 10 let ječe, se je tedaj vrnil zopet v svojo rodno Goriško, k svojemu dragi materi, ki je toliko in toliko solz po njem prelila. Naj mu bo po tolikih mukah in trpljenju mirno bivanje med svojci v domačem kraju.

Še nekaj o krajevnih imenih v Julijski Krajini

Vsako zločesto delo ima, kakor pravi že star pregovor, za posledico, da mu morajo slediti še druga podobna dela. To velja očitno v posebni meri še o pretvorbi prvotnih slovenskih krajevnih imen na Goriškem, na Krasu in v Istri. Dekret, s katerim so se uvedle namesto slovenskih in hrvatskih imen razne celo na novo izmišljene skovanke, no si datum od 28. marca 1923. Res je sicer, da je že med svetovno vojno poseben urad pod vodstvom profesorja Bartolija sestavljal ta seznam, toda izbrana imena pričajo vse prej kakor o znanstveni sposobnosti sodelujočih članov in ustanov. To so čestokrat poudarjale tudi razne italijanske revije. Omenimo naj samo italijanski Touring Club, ki se ni strašil kritizirati novi naziv za goro ob jugoslovansko-italijansko-nemški tromeji, ki nosi staro slovensko ime Peč, in ki so jo italijanski "znanstveniki" prekrstili v — "Monte Forno".

Proti izbranim imenom je ponovno tudi že nastopil bivši republikanec Angelo Scocehi, ki se je rodil za Skoka. Toda on ni obsojal kivičnega in smešnega postopanja kot takega, temveč je skušal skromnim in vse prej kakor zadostnim znanjem slovenskega jezika dokazati, da bi v marsikaterem primeru lahko izbrali lepše italijansko doneče ime, ako bi bilili slovsanka krajevna imena enostavno prevedli. Tako je pred časom navedel celo vrsto imen, ki spominjajo na cerkev ali na svetnike. O tem smo tudi mi že svoječasno poročali. Kako je Scocehi rešil to vprašanje, naj pokaže sledeči primer. Cerkno je uradni ukaz prekrstil v Circhina, Scocehi pa je predlagal za Cerkno novo italijansko ime "Pieve" in to ime on dosledno tudi že uporablja...

Sedaj pa je izdal v tržaškem mesečniku "Porta orientale" novo "znanstveno" razpravo, v kateri se je spravil na krajevna imena, ki spominjajo na rastline. Zaradi lepšega ji je dal domači naslov "Toponimi fitonimici". Po daljšem uvodu, ki naj bi podal pregled o primorski flori, se bavi tokrat samo z imeni, ki imajo za podlago "bukev" ali "bukvo". Ker se glasi italijansko ime za bukev "faggio" in ker so vsaj po Scochijevem mnenju, v so-

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

Veneras

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914). KOŽA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultraviolečni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciacrelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, nadua, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, poltupi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAVEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno. OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070 PLAZA ONCE

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

O S O R I O 5025 (Paternal) — Buenos Aires

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.— Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI SUIPACHA 28

rodstvu s tem italijanskim imenom še nekatera krajevna imena ob furlansko-slovenski meji, tako na pr. Fajti, Faje, Faed, Faedis, od katerih baje izvira tudi priimek Faidutti, predlaga Scocchi razna nova krajevna imena, tako za Bukovje pri Postojni namesto dosedanjega italijanskega imena Buetie, Faggeti; za Bukovico pri Vrtojbi predlaga ime Faggeto in za Bukovico za Drago, Faggeto in Valone, pri čemur je Scocchi očitno vseeno ali je Bukovica v dragi ali za drago! Še lepše doneče ime bo dobilo Podbukovo na Cerkljanskem: glasi naj se Pie di Faggeto.

Scocchi je prepričan da bodo Slovenci z večjim navdušenjem sprejeli ta nova imena, kakor prejšnja nemišljena, in da bodo ta imena, ki so zaradi svojega rastlinskega izvora lažje umljiva, dala deželi "čisto nacionalno lice".

Medtem, ko se Scocchi tako "znanstveno" bavi s poitalijančenjem krajevnih imen so drugi dalje praktično na delu. Omenili smo pred kratkim samovoljne ukrepe pristojnega podeštata glede preimenovanja Velikega in Malega dola na Krasu. Sedaj so na vrsti Žavljje pri Trstu. V žavljjskem zalivu je v zadnjih dveh letih nastala velika rafinerija za mineralna olja, ki jo je postavil v prvi vrsti židovski kapital, katere sadove pa uživajo danes drugi. V zvezi s to tovarno bodo začeli sedaj graditi naselja za nameščence in to naselje bo na Mussolinijevo željo po tovarni "Aquila" nosilo ime "Aquilina". Sedaj pa se je oglašil v tržaškem "Piccolu" neznani pisec, ki zahteva to ime za ves okoliš, ki nosi danes ime "Žavljje", češ da je to ime ekotično, in sicer da izvira, kakor je dokazal neki profesor Pontini, od nemške besede "Zoll". Tu da je namreč tekla politična in carinska meja med Avstrijskim vojvodstvom in Beeneško republiko.

To poimenovanje je po člankarju v "Piccolu" tembolj potrebno, ker bodo baje v kratkem začeli kopati ob izlivu Rosandre kanal za plovbo. P. P.

PRIKLJUČITEV OBČINE STARI TRG ELEKTRIČNEMU OMREŽJU K. D. E.

Občina Stari trg pri Rakeku se je odločila za priključek na električno omrežje K.D.E. Pogodba je bila podpisana na občinskem uradu z občino Stari trg. Občina je najela za priključna dela pri Kmetijski hranilnici in posojilnici v Starem trgu 200 tisoč din z 8% obrestmi za dobo 10 let, za zgradbo električnega omrežja v vaseh, ki imajo elektriko že napeljana od Snežniške elektrarne.

Otvoritev mariborskega muzeja v novih grajskih prostorih

12. marca dopoldne je bil mariborski muzej v novih grajskih prostorih prvič dostopen širši javnosti. Ne bo odveč, ako ob tej priliki malo seznanimo z razvrstitvijo prostorov in razstavnega materiala, ki je smiselno razvrščen po sobah. Prva soba obsega zgodovinsko topografijo Maribora, ki je razdeljena v dva dela. Prvi del v slikah kaže stari Maribor, ki ga je moderni razvoj mesta že likvidiral in ga ni več, drugi del pa nam nazorno prikazuje razvoj mariborskega mesta kot celote. V drugi sobi je nameščena galerija slik mariborskih zgodovinskih osebnosti. Med slikami so znamenite slike Mihaela Hermana, poslanca in osrednje osebnosti slovenskega Stajerja konservativne dobe, in drugih veljakov. Dalje so v tem delu muzeja nameščeni kipi štirih stebrov mariborske zgodovine: Slomška, Gödola-Lanoy, Maistra in dr. Turnerja. Tretja soba je posvečena mariborski obrti, predvsem mizarstvu in stari mariborski stanovanjski kulturi. Ta del je po lepoti predmetov tako bogat, da ga kmalu ne dosega kak drug muzej. Tukaj so razstavljene cehovske skrinje, med katerimi je najpomembnejša ključavničarska, cehovske zastave, stare mere in vrsta votivnih slik, ki nadomeščajo manjkajoče pohištvo. Zanimivost te sobe je star topilnik iz nekdanje stare po-

horske steklarne in renesančni simbol življenja in marmorja. Četrta soba nudi pregled izdelkov pohorske steklarne industrije. Poslednja soba nas s svojimi predmeti vodi v drugo polovico 18. stoletja in nam kaže krasne izdelke naše najstarejše pohorske steklarne industrije. V peti sobi se nam prikazuje hišni inventar od porcelana do pisalnih miz v prvi polovici 19. stoletja, šesta soba pa nas popelje v meščansko stanovansko kulturo 60 in 70 let prejšnjega stoletja, v kateri najdemo že prve slike mariborskega športnega življenja. V zadnji sobi se muzej zaključuje z moderno umetnostjo.

Društvo "Pobuda" za obnovo slovenske narodne umetnosti

Pokret za obnovo slovenske narodne umetnosti, ki ga je uvedlo pod vodstvom našega znanega zbiratelja narodopisnega gradiva, profesorja Otona Grebena, društvo "Pobuda", je dobil nadvse učinkovit izraz v pravkar izšli veliki mapi, ki ima naslov: Prof. O. Grebenc. Moderno slovensko pohištvo po narodnih motivih. Izdala in založila uprava dravske banovine v Ljubljani. Veliki mapa v izmeri 50 x 35 cm obsega dva dela zbirke, ki bo v celoti obsegala štiri dele. Vsebuje predvsem poseben zvezek z razkošno opremljenim uvodom, ki po načinu tipografske izvedbe spominja na pergamente starih misalov, s programatičnim člankom o zgodovinskem razvoju slovenske ljudske umetnosti, praktičnimi navodili za izdelovanje pohištva ter kazalom predog k I. in II. delu izdaje. Glavno vsebino mape pa tvorijo polikromsko odtisnjene predloge vseh delov pohištva, ki pridejo v poštev za opremo izbe, spalnice, tujske in gostilniške sobe. Vse predloge so razvrščene na štiri in dvajsetih polah ter obsegajo vzorce pohištva ki je komponirano na podlagi pristnih narodnih vzorcev iz sledečih okolišev: Bela Krajina, Prekmurje, Dravsko polje, Notranska, Ljubljanska okolica, litjsko in kumljansko Zasavje, Bohinj-Bled, Kamnik, Savinjska dolina, Pohorje, Krim, Golo véc, Novo mesto, Krško polje in Stari log ob Kolpi. Vse predloge so izdelane v mnogobarvni fotografiji ter soopremljene z vsemi prerezi, tlo- in narisi, merilom ter detajli, ki jih potrebuje obrtnik za izdelavo.

Ljubljana skrbi za reveže

Odkar je mestna občina Ljubljanska v stari cukrarni pred božičem odprla nov zavod za zavetje brezdomcev, kjer največji reveži dobivajo brezplačno hrano in tudi prenočišče, je po Ljubljani mnogo manj nadležnih beračev. Pomisliti namreč moramo, da kuhinja nasiti na dan do 300 oseb, ki niti vinarja ne plačajo za hrano. Statistika kuhinje od 1. decembra, ko je bila odprta, pa do 15. februarja namreč dokazuje, da je bilo izdanih nad 21.000 porcij za kosilo in večerjo. Domači, v Ljubljano pristojni reveži so dobili 11.268 porcij, a tujih revežev, ki bi zanje morale skrbeti njih občine, je pa ta ljubljanski socialni zavod nasitil 9.768. Povprečno prihaja v kuhinjo po hrano do 300 oseb in vodstvo ima zabeleženih 510 različnih imen podpirancev. Ti podpiranci pa dobe za svoje družine in otroke toliko hrane, da jo odnese domov, da je ta mestni socialni zavod doslej s podarjeno hrano podprl do 1000 lačnih siromakov. Živila so v tem času veljala 31.000.— din, a dobri ljudje so poleg gotovine kuhinj podarili za 5.700 din samih živil.

ZAHTEVE VINOGRADNIKOV IN SADJARJEV

V soboto dne 11. marca se je pričel v Vrhu kongres vinogradnikov in sadjarjev iz vse Jugoslavije. Kongresu sta prisostvovala tudi kmetijski ministar ing. Bešlić in trgovinski ministar Jevrem Tomić. Resolucija obsega vse zahteve vinogradnikov glede boljše prodaje vina doma in v inozemstvu ter ureditve drugih važnih vprašanj našega vinogradništva in sadjarstva.

Sedemdesetletnica hrvaškega zgodovinarja

Sedemdesetletnico svojega rojstva praznuje največji sodobni hrvaški zgodovinar dr. Ferdo Šišić, vsučiliški profesor na zagrebški univerzi. Dr. Šišić se je posvetil izključno raziskovanju in proučevanju hrvaške zgodovine, o čemer je napisal veliko število del, ki so izšle v raznih znanstvenih časopisih in tudi kot samostojne knjige. Največje njegovo delo pa je temeljito raziskovanje dobe hrvaških narodnih vladarjev, ki je bila pred njim najmanj raziskana. Drugo njegovo veliko delo pa je "Zgodovina Hrvatov", katere prvi del je bil že izšel, dva druga dela pa sta pripravljena za tisk. Poznan je dr. Šišić tudi kot najboljši poznavalec virov za zgodovino Hrvatov, saj je obiskoval in pregledal arhive v vseh evropskih mestih in muzejih.

Dr. Lisjak v Zagrebu napravil izpit za ključavničarskega pomočnika

8. marca se je javil izpitni komisiji za ključavničarski pomočniški izpit g. dr. Pesjak Joža, uradnik SUZOR-ja v Zagrebu, ki je napravil tako teoretični kakor praktični del izpita z odličnim uspehom. Prav gotovo je to prvi primer v naši zgodovini, da bi polagal doktor prava ključavničarski izpit. G. dr. Pesjak je kranjski rojak in se je izučil ključavničarske obrti pri svojem očetu med pravnim študijem, bil pa je tudi agilen član Jug. akad. društva v Kranju. Pri praktičnem delu izpita je imel nalogo napraviti enoročno tehtnico, ki jo je odločno izdelal.

PRENOVITEV STOLNICE V MARIBORU

Lansko leto so se začela dela za prenovitev mariborske stolne in mestne župne čerkve sv. Janeza Krstnika. Bila je doslej zelo zapuščena, v preteklih časih pa so pri popravilih šarili po njej razni nestrokovnjaki, ki so naredili marsikatero napako ter z ometom in zazidavanjem pokvarili stare lepote tega svetišča. Ko je lansko leto padla odločitev, da se bo stolnica zunaj in znotraj temeljito prenovila, se je obenem sklenilo, da se vsa ta dela izvrše res strokovnjaško, pod večjim vodstvom naših umetniških strokovnjakov, predvsem profesorja dr. Steleta ter banoanskega konservatorja dr. Mesesnela. Posebno dr. Stele, ki nam je rešil in na novo odkril že toliko lepih zgodovinskih spomenikov, se je z vso vnemo zavzel, da bo svetišče res strokovnjaško prenovljeno, pri mariborskih odločujočih krogih na škofiji in pri mestni občini pa je naltel na polno razumevanje. Vso jesen in zimo so trajala dela za odstranitev zunanjega ometa na cerkvi. Dela so bila dolgotrajna in težka, ker je obstojal omet mestoma iz betona. Pri tem so prišli do zanimivih odkritij. Našli so stara gotška okna, ki so bila na notranji in zunanji strani iz bogsigavedi kakšnega vzroka zazidana. Nekatera okna imajo okvirje za šipe krasno izdelane iz rezanega peščenca. Dalje se je ugotovila razvojna doba svetišča in načini prezidave. Sedaj je dobro razvidno, kako je rastla stavba iz romanskega jedra in kako se je postojoma v teku stoletij večala. Med Mariborčani vlada za dela v stolnici veliko zanimanje. Mnogi si žele, da bi ostala cerkev zunaj neometana, vendar to najbrž ne bo mogoče, ker je zid preslabega materiala ter bo moral dobiti omet. Sicer bi razpadel. Popravljena je temeljito tudi streha, mali stolpi in glavni stolp pa sta na novo prekrita z bakreno pločevino. Vsa dela za ureditev cerkvene zunanosti se bodo plačala iz prispevkov cerkvenokonkurenega odbora. Še dražja pa bodo dela za ureditev cerkvene notranosti, ki jih bo pa plačala škofija. Sedaj nameščajo v notranosti stolnice, pričenši v glavni ladji pri kora, ogromne odre, ki segajo do visokega stropa. Kmalu bo začel slikar Peter Železnik iz Ljubljane, ki je strokovnjak za take

stvari, preiskovati strop in stene, če ne bi morda odkril kakšnih starih fresk. Če bodo freske odkrili, jih bodo obnovili, ostale zidove pa bodo na novo preslikali in prebelili. Ko bo gotova glavna ladja, bo prišel na vrsto presbiterij, potem obe stranski ladji in nazadnje zakristija.

GRADNJA DALJNOVODA TRBOVLJE-PODLUGO

Kranjske deželne elektrarne nameravajo zgraditi od električne centrale TPD pri Trbovljah elektrovod visoke napetosti 60.000 voltov do transformatorske postaje KDE v Podlogu pri St. Petru v Savinjski dolini in so zaprosile sresko načelstvo v Celju za zadevno obrtno odobritev in gradbeno dovoljenje.

NOVA KNJIGA JE IZŠLA

Iz stare slovenske zgodovine (Probleme aus der Frühgeschichte der Slowenen) je najnovejšo delo o naši narodni preteklosti, samobitnosti in svobodnosti; ker je knjiga namenjena tudi za zunanji svet, je pisana v nemškem jeziku, zanimati pa mora v prvi vrsti nas same. Delo zasluži in terja vse naše pozornosti. Knjigo je napisal dr. Josip Mal, katerega je izšla pri Novi založbi v Ljubljani.

KOZARJE IMA POSOJILNICO

Ustanovljena je bila Splošna posojilnica Kozarje—Vrhovci, ki je bila registrirana dne 28. decembra lani. Res je, da obstojata hranilnici na Dobrovi pri Viču, pa vendar se je pokazala potreba, da se ustanovi nova zadruga, ki bo skrbela zlasti za preskrbo delavstva s stanovanjskimi hišicami. Delokrog zadruge obsega občino Dobrovo in vse okoliške zadruge. Do sedaj ima nova zadruga že 40.000 din hranilnih vlog in je dala že 5 posojil. To je za začetek prav lep uspeh.

Župnik Franc Turk v Kaliforniji umrl

Pred kratkim je v San Franciscu v Kaliforniji umrl Franc Turk, ki je bil 35 let župnik tamošnje slovensko-hrvaške župnije Kristusovega rojstva. Njegov nadškof John J. Mitty je poslal v Ljubljano njegovemu bratu univ. prof. dr. J. Turku naslednje pismo, ki je značilno za čas, ki jo je pokojni delal svoji domovini na tujem. Zato je prav, da ga priobčimo duhovnikom v spodbudo, našem narodu pa v ponos. Pismo se v prevodu — v izvirniku angleško — glasi: Dragi moj dr. Turk! Dovolite, da Vam ob nenadni smrti Vašega pobožnega brata, gospoda Franca Turka izrazim svoje iskreno sožalje. Minuli teden ga je zadel mrtvoud in v nekaj dnevih je izdihnil. Njegova smrt je za nadškofijo velika izguba. Ni ga tu duhovnika, ki bi deloval bolj zvesto, kakor je on. Deloval je izredno nesebično, vzgajal svoje vernike, naj bodo dobri člani svojih krajevnih župnij. Duhovščina te nadškofije je njegove zmoglosti in njegovo duhovsko vedenje visoko spoštovala in čislala in jaz kot njegov nadškof naj dodam še svoje priznanje: bil je odlični duhovnik. Mi ga bomo zelo, zelo pogrešali. Bodite prepričani, da ga ne bomo pozabili. Prosim vsega blagoslova za Vas in Vam želim vse dobro! Vaš udani J. J. Mitty, nadškof v San Franciscu.

KADAR ISCETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

slovenska tovarna mozaika

Velika izbira granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del

Albert Gregorič

J. Pedro Varela 5233

U. T. 50 - 5383

Villa Devoto Buenos Aires zasebno J. P. Varela 5130

MOTORNİ VLAKI NA JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIŠKIH PROGAH

V novem preračunskem letu se bo rešilo vprašanje o prometu motornih vlakov na progah: Beograd—Ljubljana 554 km, Beograd—Zagreb 412,5 km, Beograd—Skoplje 450 km, Beograd—Novi Sad 75,5 km in Beograd—Subotica 178 km. Potovanje z motornimi vlaki bi povprečno trajalo: Beograd—Ljubljana 6 in pol ure, Beograd—Zagreb 4 in pol ure, Beograd—Skoplje 6 ur, Beograd—Subotica 2 in četrt ure in Beograd—Novi Sad 1 uro. Izkusnje na normalnih progah so pokazale, da motorna vozila niso bila najboljša. Pač pa so se motorni vozovi dobro obnesli na ozkotirnih progah in v letošnji sezoni bo vozilo 7 kompozicij motornih vlakov na progah: Beograd—Sarajevo, Sarajevo—Dubrovnik in Sarajevo—Brod. Povprečna starost naših vagonov je zelo velika in niso več ekonomični, potrebno bi bilo za modernizacijo voznega parka najmanj 384 milij. v najslabšem primeru pa 722 milij. din, samo za lokomotive pa od 212 do 234 milij. din. Železniške Izvršena pa bo elektrifikacija železniške vlačilne službe na progi Sušak—Srbske Moravice. To bo stalo okoli 180 milij. din. Misli bi to treba tudi na obnovo rezerv železniškega materiala. Te rezerve so danes absolutno nezadostne.

POSTAVA O NAKUPU ZEMLJE STOPILA V VELJAVO

S 15. februarjem je stopila v veljavo postava, ki urejuje naseljevanje zemlje. Posebni uradi za naseljevanje imajo pri zemlji, pripravni za nove kmetije ali že obdelani, predprijavo nakupa. Samo parcele pod 1 ha površine se smejo svobodno prodajati. — Kdor hoče postati gospodar na novi kmetiji, mora pri okrožnem kmetnem vodstvu zaprositi za dodelitev posestva. Prosilec mora biti vsaj 25 let star, zaročen ali oženjen, arijskega pokolenja, strokovno podkovan in politično neoporečen. Celovski "Grenzru" prinaša podobronosti te postave in dostavlja na koncu: "Ravno v obmejnem ozemlju je posebno važno, da se s svobodnimi kmeti ojači živi obrambni zid ter da se ustanjavajo nove nemške kmetije".

VSAKA LJUDSKA ŠOLA NAJ BI IMELA OTROŠKI VRTEC

Obstoji načrt, da bi s prihodnjim šolskim letom dobila vsaka ljudska šola svoj otroški vrtec za mladino od 4. leta naprej. Seveda zadeva ta načrt samo ozemlje Spodnje Koroške. Na ženskem učiteljskem v Celovcu traja tečaj, ki večja 40 novih voditeljev otroških vrtcev. Zanje so pretekli teden ob prisotnosti dež. svetnika Kaibitscha in šol. referenta Dlaske otvorili poseben dekliški dom.

OBIŠČITE KROJAČNICO Leopolda Ušaj

kjer dobite najboljši "Peramus", obleke in obleke za ženske (Traje sastre)

GARMEN DIA 4947

Bs. Aires, Paternal

Ušaj

Prestoli se rušijo...

Misli k 6. mednarodnemu kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani. Če kdo pogleda v zgodovino, pač ne more mimo dejstva, kako neizprosno žanje usoda. Bil je kralj Kserkses. Vsa kraljestva je podvrigel. Tako mogočen je bil, da je hotel celo morju ukazovati. Saj je dal bečati njegove valove, ki so mu raztrgali most čez Bospor. Pred 2300 leti je bilo to, tedaj ko je bila Perzija mogočna država. Koliko stoletij je že preteklo čez deželo in koliko prestolov se je že podrlo. In prestol slavni rimskih avgustov? Kolikokrat že je bil podrli, in kolikokrat je sedel tujec nanj. Pa tudi slava mogočnega španskega kralja Filipa II, ki je bil vladar povsod, koder sonce sije, na čigar kraljestvu ni nikdar zašlo sonce, kako žalostno se je raztrgala njegova država in samo domovino njegovo kakšno neizmerno gorje se je nanjo izlilo. Tudi sam prestol apostola Petra, ki so ga postavili nekoč tudi na trhla tla cerkvene države, tudi tisti prestol papežev kot svetnih vladarjev, ni ključoval neizprosne usode. Stal je res tisoč let, preživel je prestol samega Karla Velikega, kateri je papeževo svetno kraljestvo ustanovil, toda nazadnje je tudi ta podlegel usodi in ostalo je le to, kar je bila njegova sveta naloga in to bo do konca sveta: prestol resnice iz katerega se nepokvarjen oznanja nauk božji.

Ali veste, kako deluje kinematograf? Film sam je dolg trak. Stotine in tisoči slik si slede ena za drugo. Vsak prizorček je slička zase. In zopet nova slička je naslednji prizorček, ki že kaže malo dvignjeno roko. Deset jih je treba, da je v enakem prizoru gib dokončan. Za hip postoji prizorček pred očmi gledalca in potem bliskoma zgine slička in na njeno mesto skoči nova, ki spet postoji in se spet umakne naslednji, ki spet postoji... Gledalcu se vidi, kot da igralec pred njim živi, ker se kretajo prav tako kot ljudje v resničnem življenju. Toda vsaka slička je sama za sebe... le geldalec samega sebe vara s tem, ko si ustvarja, da se osebe na platnu res gibljejo... Tak film je tudi tok človeške zgodovine. Zato razumemo, zakaj Kristus ni hotel sprejeti kraljeve krone, ko so mu jo ponujali... Zakaj bi sedel

na prestol v tem tekočem filmu, zakaj bi si zbiral prestole zemeljskega kraljestva, ki se drug za drugim podirajo... On, ki je večni sin božji, pač ne bo sprejemal takih ponudb, kakor tudi odrastli ljudje ne posegajo v vodilne vloge otroških iger, marveč prepuščajo to otrokom in samim le v postranski igri nastopajo v toliko, kolikor je otroški nevednost in nespretnost treba pomagati, da njihova igra prav teče naprej... In kaj je naše življenje in vsa zgodovina človeštva drugega pred božjim očesom, ki z enim pogledom obvlada vse čase, kakor nekaka igra otrok. Le da jo nekateri tako stransko resno vzamejo, kot da ni ničesar drugega resničnega kot tisto, kar je trenutna zahteva njihove vloge... Čudni smo ljudje. Tisti ki este dela, dobro ve, da se ne bo po tisti v večnost peljal, in tudi zidar, ki lepe hišice gradi, ve dobro, da ne bo tam notri njegovo večno bivališče... in vendar živi večina tako, kot da je vsa vsebina življenja v jedri in pijati in razuzdanosti. Pa se godi celo, da se ljudje medsebojno izrabljajo, da se sovražijo, da si zavidajo...

Pozor
Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktora
FRANCA KLANJŠEK
Marcos Sastre 4363
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

PREVOVRSTNA
Restavracija, Bar in Pivnica
RIVERA 1999 vogal DORREGO U. T. 54 - 7461
Zračni prostori za društva, banke in svatbe z rezerviranimi prostori za družine
Kegljišče in kroglišče
Vsakovrstne jedi ob vsaki uri
Za društva dvorana brezplačno
Priporoča se lastnik
ANTON DEKLEVA

Kako glupa je ta tragikomedija. Kako kmalu bo vsak spoznal globoko modrost teh le besed, napisanih na starem rimskem nagrobniku: Več moje ni, dar sem zapravil. Kar sem si shrani, vse je slo. Imam le tisto kar sem dal! Le žal, da nisem več delil.

Letos v juliju, od 25. do 30. julija se vrši v naši beli Ljubljani mednarodni kongres Kristusa Kralja. Bo že šesti kongres te vrste. Cel svet se pripravlja nanj. Če bo vse prav šlo, če se Europa ne zaplete v kake boje, kjer se bodo bili narodi in mogotci za svetno oblast, se bo dvignilo primerno zastopstvo tudi iz teh dežela, da pohite na kongres. Vsekako bo to za nas Slovence zanimiva stvar in zato je dobro, da nekaj pažnje posvečamo tudi temu velikemu dogodku, ki bo našo ožjo domovino postavil za par dni v središče zanimanja celega sveta in še prav posebno nam mora biti ljubo to, da je prav naša domovina bila izbrana za kongres, ki bo obravnaval tako vlepomembno misel, ki je edina zmožna, da spet obnovi mednarodno pravico, ljubezen in mir... Kristus kralj... Ni mu do tega, da bi svet vladal s policaji in žandarji; niti ne izrabi onih silnih moči, ki so v njegovi oblasti, da bi strahoval uporni svet z očitnimi kaznimi nad tistimi, kateri se njegovi postavi in zapovedim rogajo... Nič tega si ni hotel izbrati. Kristus kralj vseh večnih časov je svoje kraljestvo zgradil na "kraljevske zapovedi ljubezni".

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILLOVIĆ de Falicov in DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Slov. Babica
FILOMENA BENES BILKOVA
diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernándeza. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.
Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Ni se odrekel kraljevskemu naslovu. Prav določna je bila njegova beseda pred Pilatom, ko ga je vprašal: "Če je res kralj? Da, kralj sem. Toda moje kraljestvo ni od tega sveta..."

Pač je bil tedaj naravnost protislavno, trditi, da je on kralj. Saj so ga tako strašno ponižali, saj so mu trnjevo krono pletli... in On vendar trdi: "Da, tako je. Kralj sem". Njegovo kraljestvo je pa: kraljestvo ljubezni, pravice in miru. Danes doživljamo strahoten prelom v človeški zgodovini. Na pohodu je kraljestvo nasilja, pravica močnejšega. Pravica slabjšega je poteptana. Sicer vemo dobro, da se neumiljeno rušijo vsi prestoli, ki so bili s silo zgrajeni. Toda mi smo vendarle tudi soigralci v tem silnem filmu človeškega dogajanja in moramo tudi sami iskati pot in način, kako pomagati k zmagi proti kraljestvu nasilja in hudobije; kako priboriti zmagi kraljestvu ljubezni, kateremu je kralj nihče drugi kot Kristus.

Saj vendar ni nikogar, ki bi ne videl jasno, da je edina zanesljiva podlaga človeškega blagostanja le na zapovedi ljubezni, ki je osnova kraljestva Kristusovega. A ta zapoved je izdatna le tedaj, če temelji na veri v večno pravico božjo, ker samo vera in upanje v večnost more potlačiti v slabem človeškem sreču nevoščljivost in sebičnost, ki sta glavni gonilni sili nasilja in sovražstva.

Kristus kralj... od vekov že ima njegovo kraljestvo nasprotnika v Antikristu. Delo antikristusovo je bilo vedno tostransko, usmerjeno v to, da potegne ljudi za seboj z obljubami sreče v sedanjosti... V dolgih tisočletjih so bili ljudje že neštokrat razočarani nad njegovimi obljubami... Tisti pa, kateri so se popolnoma izročili načelom kraljestva Kristusovega so že neštokrat doživljali tisto, kar je bilo dan apostolom na gori, ko so izjavili: "Gospod, dobro nam je tukaj biti". Naloga vseh poštenih ljudi, katerim je res kaj do tega, da se časi izboljšajo, naloga vseh, pravim, je:

Ste bolni?
Telefonirajte po slovensko
U. T. 22 - 4026
in takoj Vam pošljemo pomoč

zastaviti kar je v njihovi moči, da zmaga kraljestvo Kristusovo tudi med živimi. Hladnik Janez

CERKVENI VESTNIK
23. aprila aprila maša na Avela-nedi. Molitve na Paternalu.
30. aprila maša na Paternalu. Molitve na Paternalu.
Ze trka na vrata mesec majnik.
Zato pa ste toplo povabljeni, da tudi tukaj ta mesec pridno zahajate k šmarnični pobožnosti ob nedeljah, ko bomo obravnavali zgodovino Svete Gore in se učili petja za proslavo 400 letnice.
Sonedna goriška bo letos vsa polna Marijine pesmi za jubilejno slovesnost Svete Gore. Vsa ostala slovenska zemlja bo pa slavila veličasten praznik mednarodnega kongresa **Krisusa Kralja**, ko se bodo zbrali v Ljubljani stotisoči vernih iz celega sveta. Če ima tudi tu kdo namen, da potuje domov, naj se kar letos dvigne, da bo doživel dve tako veličastni slovesnosti. V juniju na Sveti oGri, koncem julija pa v Ljubljani, kjer se bo navedeni kongres vršil od 25. do 30. julija.
Hladnik Janez

Rojaki
Predno si naročite obleko
OBIŠČITE
KROJAČNICO
Cirila Podgornik
ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.
CENE ZMERNE
TINOGASTA 5231
Villa Devoto

Kavarna in pizerija
Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo
Rojakom se priporočata
PETER FILIPOVIĆ
in **JUSTO KRALJ**
WARNES 2101 esq. Garmendia
La Paternal Bs. Aires

ZGODOVINSKI ROMAN
Caričin ljubljenec
Nadaljevanje 135
Krmar in poročnik sta priskočila, da bi pomagala admiralu, da bi vstal. To pa je bilo tudi potrebno, kajti Orlov se ni mogel niti ganiti. Ko je naposled zopet stal na svojih nogah, je Gianettina jezno pogledal. Gledal je zmagovalca. Takšen je bil torej človek, ki je premagal kneza Gregorja Orlova? To je bil torej človek, ki je bil tako predrzen, da se je meril z orjaškim Rusom? Svoj poraz pa je doživel admiral pred vsami svojimi častniki in pred mostvom svojih ladij! In to mu je bilo najhujše! Njegova slava je za vedno otmelala! Doslej je bil Orlov nepremagljiv in najmočnejši borilec cele Rusije. Vendar pa je Orlov premagal svojega čuvstva in ponudil Gianettino roko. — Močan si kakor slon, — je dejal Orlov, — hraber pa kakor lev. — Zmagovalec, spoštujem te! — Knez ne zahtevam ničesar od tebe, — je odvrnil Gianettino brez ponosa, — izpolniti moraš svojo obljubo in mi dati ladjo in sicer takoj. — Takoj, — odvrne knez Orlov. — Ladjo morajo najprej pripraviti. — Hej, krmar, pridite k meni, povedal vam bom kaj boste storili. Knez Orlov je potegnil krmarja vstran in mu dal nekaj navodil. — Potem pa se je zopet obrnil h Gianettini, kateremu je sedaj stopila blizu tudi lepa Lidija in dejal: — Vi ostanete lahko na krovu in nadzirate, če se vrši vse po vaši želji. — Da, saj je res, — vi želite tudi hrane za osem dni! — Hej, kuhar!

Kuhar je prišel. — Preskrbi ladjo s hrano kakor da bi šel jaz za osem dni na morje. Ne pozabi tudi na najboljšo vino! Takšen človek je vreden spoštovanja. — Admiral, ali me boste zares pogostili? — vpraša Gianettino hitro. — Da, to hočem! — Kaj bi radi, da bi vam storil? — Dovolite, da bi videl grofice Klariso Pineberg. Knez Orlov se je nasmehnil. — To pa je bil smehljaj okrutnosti in neusmiljenosti. — Naj bo! Videli jo boste! K njej pa ne boste mogli. V njenem salonu vlada namreč prav posebna ceremonija. Grofica Klarisa Pineberg je postala zelo ponosna. Ona nedovoliti niti človeku, da bi ji smel poljubiti roko. — Vseeno — da bi jo smel vsaj še enkrat videti! Jaz sem njen zvesti sluga! — Pojdite torej z menoj! — mu je dejal Orlov. — Lepa Lidija gre lahko z nami, med tem pa bodo možji ljudje vse pripravili za vaš odhod! Knez Orlov je šel prvi. Lidija in Gianettino pa sta jo mahal za njim. Prišli so do kajute častnikov, od tod pa so vodile stopnice v globino. Ker pa je bila tukaj trdna tema, je knez Orlov prižgal svetiljko. Gianettino je bil močno razburjen. Sedaj bo videl svoj ljubljenec, oh videl jo bo kot ujetnico, v verigah, kljub temu pa ji ne bo mogel pomagati, ne bo je mogel rešiti. Toda tega, da bi jo zopet videl, se ni hotel odreči. Klarisi je hotel zašepetati, naj bo pogumna, naj ne izgubi vere v bodočnost, kajti Gianettino bo živel in to naj bo panje v rešitev!

prostor ladje. Plaziti so se morali mimo zabojev in najrazličnejših sodov. Naposled so prispeli do nekkih vrat. Orlov je potegnil iz žepa ključ in jih odprl. V tem trenutku so zaslišali krik. Globoko pod površjem vode globoko iz morja je prihajal obupen krik. Tu je vladal strašen smrad. — Knez Orlov, daj mi svobodo! — je vpila Klarisa. — Usmili se me, osvobodite me! Sedaj je Klarisa opazila, da je prišel z Orlovom še nekdo drugi. Ni vedela, kdo prihaja k njej, čeprav je bilo kljub svetlobi, ki je prihajala od svetiljke, zelo temno. Klarisa je razširila roki in vzkliznila. — Oh, kdorkoli ste, ki prihajate v moje ječo, — če je v vaših sreih le trohica sočutja, me osvobodite in me odpeljite na sveto. Nagradila vas bom in vam bom hvaležna, kakor je človek hvaležen svojemu dobrotniku. Dajte mi svobodo! Sedaj ni mogel več Gianettino vzdržati. — Klarisa — je vzkliznil Gianettino. — Moja ljubljena Klarisa, — jaz sem pri tebi! Gianettino je planil, kakor da bi jo hotel osvoboditi, kakor da bi jo na svojih rokah hotel odnesti na na krov. Gianettino je odhitel k njej, toda — Gianettino se je opotekel in kriknil od bolečine — z glavo je treščil ob mrežo, ki je zapirala vhod k Klarisi. Mreža je bila tako gosta, da je prodiral skozi njo samo zrak. Klarisa je povesila glavo, ko pa je zaslišala glas ljubljeneča se je vzravnala, zgrabila mrežo z obema rokama in ihto približala svoj obraz hladnemu železu. — Gianettino, ti si prišel! — je

vzkliznila Klarisa s slabotnim glasom. — Naposled — naposled, — poglej, kaj so storili tvoji Klarisi! — Še nekaj dni v tej temnici in moja lepota bo za vedno izginila! Za njo pa bo izginilo tudi moje veselje za življenje. — Oh, Gianettino, če bi te bila ubogala! Če bi bila ostala pri tebi! — Oh (zakaj sem bila tako slepa, zakaj ti nisem verjela? — Klarisa, ne govori več o tem, — reče Gianettino. — Kar se je zgodilo, se je zgodilo! — Ubožica moja, — to je strašno, srce mi ječi ob pogledu na tvojo nesrečo! — Oh, Gianettino, ko bi ti mogel videti kaj so mi storili! — Okovali so me z železnim obročem. Prikovana sem kakor divja žival! Porogljiv smeh jo je prekinil. — Mar ti nisem obljubil nezlomljiv prstan? To je tvoj železni prstan, ki ti ga ne bodo sneli niti na zadnjo uro. Še na morišču ga boš nosila, ko pa te bodo položili v grob, ti bo ostal kot večni spomin na tvojega zvestega zaveznika Gregorja Orlova. Knez Orlov, bodite plemeniti! — je vzkliznila Lidija. — Nikar se ne posmehujte nesreči! Ne smejte se obupu! Če je ta uboga žena tudi kaj zakrivila, — spomnite se, kako težko ste jo kaznovali! — Ah, lepa Lidija, ti si usmiljena? — je vprašal knez Orlov, objel mlado deklico in jo potegnil s seboj globlje v temno klet. — To ti pristojta. Jaz ljubim žene, ki imajo dobro sree!

je Gianettino spregovoril s Klariso nekaj besed brez priče. — Ljubljena, — je zasepetal Gianettino in stopil čisto k železni mreži, ki ga je ločila od nje, — ljubljena, kneza Orlova sem namenoma naprosil, da me pripeljal semkaj, v tvojo temnico. Čeprav ti sedaj ne morem pomagati, ti vendar pravim: živel bom, ti pa lahko upaš, da te bom rešil! — Upanj? — je rekla Klarisa zamolklo, — Kaj naj bi upala? Gianettino, zame ni rešitve! Moja usoda in moja prihodnost bosta strašni! — Ta ladja me bo odpeljala v Rusijo. Tam me bodo vrgli v ječo — vsi pa prav dobro vedo, kakšne so ruske ječe. Tam je hujše kakor v grobu! Potem pa bodo pričeli razpravo proti meni, ker ima Orlov v svojih rokah dokaz. Če bom tajila, mi torej ne bo prav nič koristilo. Pa tudi če bi molčala, — kaj bi mi koristilo? Jaz sem rojena Romanovna in zato moram umreti! — Ne, Klarisa, ti ne boš umrla, — tvoji sovražniki te ne bodo dobili v svoje pešti! — Jaz te bom osvobodil iz ruske temnice! — Klarisa, poslušaj me! Knez Orlov bo dal meni in Lidiji ladjo, s katero se bova lahko vrnila v Benetke. — V Benetkah pa bom ostal samo nekaj dni, potem pa se bom kot mornar vkrcal na ladjo, ki odhaja v Rusijo. — Ha, kako sem srečen, da razumem to obrt! V službo me bodo prav gotovo sprejeli in tako bom kot mornar stopil na ruska tla. — Bom že zvedel, kje se nahajaš, potem pa — potem mi bo že Bog pomagal in me navdahnil z močjo in pretkanostjo, da te bom ulgrabil tisti Katarini. — Če pa se mi to ne bo posrečilo, bom šel iz mesta v mesto, od vasi do

MATERINA SOLZA

Živela je vdova, ki je imela sina edince, kateremu je bilo ime Martin. Ko je Martin vprašal, kje je njegov oče, so materi vedno prišle solze v oči in v ihtenju mu je odgovorila, da je njegov oče že davno pri Bogu. Martin pa tega ni razumel, ker je videl, da vsi otroci imajo očete, zato je ponovno izpraševal mamo. Ko je pa nekoliko dorasel in je razumel, kaj pomeni smrt, ni več mučil mame s takimi vprašanji. Zdelo se mu je, da jo preveč razžali. Saj je bila tako dobra z njim. Hodila je k sosedam prati in likati perilo, samo, da je lahko dala Martinu kruha in druge hrane. Ko je dorasel že v mladeniča, je tudi on hodil na delo in tako sta živela vedno v najlepši slogi in ljubezni. Mati ni poznala nič drugega kot svojega sina, za katerega bi skočila tudi v ogenj, če bi bilo treba. Ravno tako Martin, mati mu je bila vse.

Nekega dne pa je rekel Martin materi, da je že dovolj star in se hoče poročiti. Ker mu je mati želela samo dobro, mu je rekla, naj se le poroči, če je on tako odločil.

Zgodilo se je torej, da je nekega dne Martin pripeljal nevesto v hišo. Z materjo so se lepo pozdravile in mati je sina in snaho, po stari navadi blagoslovila. Pa ni trajalo dolgo, ko je snaha vzela vse gospodinjsvo v svoje roke. To pa stari materi ni bilo povolji in se radi tega pritožila sinu Martinu, kateri ji je obljubil, da bo stvar uredil. Ni se mu posrečilo. Njegova žena ga je pridobila zase in tako je ostala mati osamljena. Mnogo noči je revica prejkala, ker je izgubila edino ljubezen, Martinovo, katerega je tako srčno ljubila. Sedaj ji pa on vrača tako-le. Nekega dne jo je celo nagnal in ji povedal, da pod domačim krovom ni več zanjo prostora, ker se zadeva njegovi ženi. Ako ne pojde te zlepa, vam pa ne damo hrane, potem se boste že odločila, ji je rekel.

Uboga mati, ki je celo življenje skrbelo in delala za njega, svojega sina, jo sedaj meče iz hiše. Kaj ji je napraviti? Odpravila se je do sodnika, mu vse natančno povedala, kako je rajn-

ki pustil njej delež pri hiši, a sedaj jo sin, nahujkan od snaha, podi iz hiše. Sodnik, ki je bil star in iskrušen mož, je takoj razumel stvar, pa je ukazal naj prideta mati in sin skupaj k njemu.

Ko prestopita prag sodnikove sobe, jih je ta povabil, naj povesta vsak svoj vzrok. Sin je dolgo tolmučil, ali nekaj točnega ni mogel povedati, ker pač za taka dejanja ni besed. Modrost sodnikova pa je bila tako velika, da ga ni sodil niti kaznoval, samo tole priliko mu je povedal.

prav tako kot sedaj vidva. Ker sta se prav tako kot sedaj idva. Ker sta se skregala, sta prišla pred kralja, iskati pravice. Kralj ukaže sinu, naj gre na en konec tehtnice, na drugi konec pa je ukazal materi naj potочи eno samo solzo. Ko kane materi solza iz očesa, je sin zletel visoko v zrak, kar je pomenilo, da je veliko več vredna materina solza, kot pa cel sin. Tako je tudi s tvojo materjo, reče sodnik. Tedaj je Martin objel svojo mater in jo peljal domov in jo tam postavil na prvo mesto. Od takrat ji ni več rekel slabe besede in mir je prišel v njihovo hišo.

X.

A. J. Puchmajer (1769—1821) GOSPOD IN PES

Pes lajal je tatú in vso noč se je [trudil];
bil zjutraj tepen je, ker je gospoda [zbudil].
Vso drugo noč je spal, da bolje bi [ugajal];
prišel je tat — bil tepen je, ker ni [zalajal].

NOVA ZARJA

Že nebo se mi odpira,
že danica se žari,
v zarji se okrog ozira
češki sin in češka hči.
Čeh se svoji zarji sveti,
častno je začel živeti.
1803.

Mladinski kotiček

KNJIGE

Med knjigami v knjigarni spor [nastane
in ko povdarja vsaka svojo stvar,
v jeziku svojem in zadaja rane,
popraša kronično knjigar:
"Čemu ves ta prepir, ropoto"
"To je od tod, ker mene ste,
[gospod,
postavili — mu ona odgovarja,
poleg lažnika—koledarja."
"Tu vse" — veli knjigar — "se
[prav je uredilo:
on laže to, kar bo — to to, kar
[je že bilo."

V. Hanka (1791—1861) POZDRAV SLOVANOM (Na shodu 1838)

Glej, vsipljejo se tam od vzhoda;
od Karpatov Slovak, Rusin, Leh,
Srb od Spreve, Srb z dunavskega [broda,
od Mure, Drave, Kolpe, Drine, Save,
čez Moravo sprejema brat jih Čeh,
otroke vrle od vseh strani Slave.

MATI

Najlepša in najslajša beseda: ma-ti. Kdo se je ne spominja z največjim spoštovanjem? In tisti, ki je tako srečen, da jo ima v svoji bližini, z največjim trpljenjem dela in skrbi za njo. Znano je tudi, da tisti, ki je zavrgel mater, nima več nobene sreče. Njej smo dolžni največjo ljubezen in zahvalo. Saj nas je ona rodila in nas povivala dolge mesece, da smo začeli počasi hoditi. Potem nas je učila izgovarjati besede. Kako srečna je bila, ko smo spregovorili prvo besedo, ki je bila "mama". Od veselja so se ji vline solze po licu. Kako je ona trpela, če se nam je pripetila kaka nezgoda, jokala je okoli nas, če smo bili bolni. Kako nam je nosila, vsega, kar je mogla dobiti, samo, da bi nas njeni zakladi prej ozdravili.

Videli smo kako je trpela sosedo, ko ji je njen malček umrl. Z eno besedo rečeno: mati je sama ljubezen, čista in neskaljena. Tako kot ljubi

mati, ne more živo bitje ljubiti. O-na nam je dala kri svoje krvi, torej vse kar je premogla. In še nam daje ter skrbi za nas. Mnogi pa imamo matere že dolgo v grobu. Ne moremo se z njimi razgovarjati, da bi jim razkrili svoje sree. Nimamo tiste ljubeče duše poleg nas, ki bi nas boddila in nam dajala svoje nasvete, ki ji privrejo naravnost iz srea in se lahko zanesemo, da so dobri in pošteni.

Mogoče se pa kdo poroči ali je že poročen. Žena katero nam je usoda namenila, je tudi prej ali slej mati. Če ni naša, je naših otrok. Tudi ta žena je lahko naša mati. Če nam do sedaj ni bila nam bo gotovo v bodoče, če jo bomo tako spoštovali, kot poštena žena zasluži. Mogoče nismo do sedaj tega pazili in so nam bile žene samo žene, zato se jim nismo približali. Poskusimo v vsaki ženi, ne samo v lastni, gledati mater in bomo videli več sreče in veselja v družini in v razdrapani človeški družbi. Današnji svet je postvo prizadeva dobiti več pravic, kar dela marsikomuo sivo glavo. Dajmo vsakemu svoje, pa bomo vsi zadovoljni. Začnimo najprej pri sebi potem bomo še drugim za vzgled.

X.

V šoli

V šoli so se učili o kroženju krvi. Pa pravi učitelj: "Če se postavim na glavo, ali se mi potem vsa kri prelije v glavo?"

Učenec: "Da!"

Učitelj: "Kako pa, da mi vsa kri ne odteče v noge, kadar stojim?"

Učenec: "Ker noge niso votle in prazne."

PREGOVORI

Kdor ni še nikoli dvomil v svoje znanje, ga ni imel nikoli veliko.

Prijatelj je tisti, ki bi ti lahko povedal neprijetne resnice o tebi, a tega ne stori.

Napake velikih duhov se kažejo najjasneje pri njihovih posnemovalcih.

Drvo in sekira

vasi in bom dvignil ves narod. Govoril jim bom in jih vzpodbujal naj se upro proti tiranstvu in nasilju, naj se upro Katarini! Čeprav bi moral postati morilec tudi sam!

— Prej kakor bom zapustil Benetke, se bom izpovedal, da mi bo Bog oprostil vse moje dosedanje in bodoče grehe, — in jaz ti prisegam, ljubljena, da bo prej umrla carica Katarina ruska, kakor pa bodo tebe umorili na morišču in ti odsekali tvojo drago glavo!

— Gianettino, — ljubljeni moj, — hvala ti!

Klarisa je hotela poriniti roko skozi mrežo, da bi se ga vsaj z enim prstom dotaknila, — ubožica pa je potegnila roko nazaj, ker se je ob železju popraskala, — svojemu ljubljenu ni mogla stisniti roke v slovo, pa tudi dotakniti se ga ni mogla.

— Sedaj pa, moja edina Klarisa, naj te čuvajo Bog in vsi svetniki! Sedaj, ko veš, da ne bom miroval, da bom neprestano delal za tvojo svobodo, sedaj ne boš obupavala, kajne da ne, ljubljena, tedaj boš živela, živela, da boš za vedno moja?

— Oh, Gianettino, — ne govori dalje! — Preveč sreče v moji sedanjosti bedi — še znorela bom!

— Klarisa, tudi pred tem se moraš čuvati! — je nadaljeval lepi beneški gondolier. — V svoji strašni samoti ne smeš postati žrtev blaznosti! Naučil sem te tisto lepo, žalostno beneško pesem, ki napolnjuje dušo z ljubeznijo in s hrepenenjem.

— Kadar boš čutila, da se ti približuje obup, da se te je blaznost dotaknila s svojo mrzlo roko, sedi in zapri oči. Zapoj si eno teh naših pesmi, teh prekrasnih naših beneških melodij in spomnila se boš name, spomnila se boš najinih lepših dni v Benetkah, dni na morju in v moji kolibici, pa ne boš obupala.

— Kajneda, Klarisa, — je nada-

ljeval lepi, bleedi mladenič, — ali mi prisežeš, da se ne boš nikdar sama umorila?

— Zahtevam, da mi to prisežeš, kajti prej ne bom odšel Klarisa, prisezi mi, da boš rajše prenesla vse, kakor pa, da bi si z lastno roko vzela življenje. Marsikateri, ki danes obupuje nad svojim življenjem, je jutri lahko najsrečnejši človek na svetu!

— Mnogo zahtevaš od mene, — odvrne zamolklo lepa rdečelasa grofica. Gianettino, meni ni lahko! S težkim srecem ti obljubljam, kar zahtevaš od mene! Ti hočeš, da bi živela — prav torej, živela bom!

— Hvala ti za to besedo, ki je zame vredna več kakor najslovesnejša prisega. Sedaj pa zbogom, ljubljena, zbogom! — Oh, nikdar se še zaljubljeni niso ločili s težjim srecem, kakor se ločiva sedaj midva! Midva pa bova pokazala, da nisva navadna človeka, da najina ljubezen ni navadna, vsakdanja, da znava junaško prenašati bedo in nesrečo!

— Klarisa, ne morem ti stisniti tvoje drage roke, ne morem te objeti! Zastonj hrepenijo moje ustnice po vročih poljubih, zaman hrepenim po tvojih rdečih ustnicah! Klarisa, poljubljam te v duhu!

— Zbogom, Klarisa, zbogom! — Če ne bom prišel k tebi, da bi te osvobodil iz tvoje temnice, vedi, da je tvoj Gianettino mrtev!

— Mrtev! — Oh, ne odhajaj od mene s to besedo na ustnah! — Živi, Gianettino, živi zame! — Gianettino, ljubljene moj, Bog naj te blagoslovi!

V tem trenutku je prišel knez Orlov bliže.

— Dovolj je! — je rekel admiral surovo. — Videl sem, kako si z jetnico šepetal, pa te nisem motil!

— Sedaj si najbrž tudi sam uvidel, da mi niti Bog ne bi mogel odpeljati te jetnice. Čeprav bi ladja tudi

utonila, bi grofica morala ostati v svoji jeti.

Orlov je zaprl vrata, obrnil ključ in ga spravil v žep.

Gianettino je jel misliti, ne bi li se vrgel na kneza Orlova in ga ubil, mu vzel ključe in rešil Klariso.

Ta misel pa mu je prišla prepoznano.

Ko se je Gianettino ozrl, je videl, da stojijo na vznožju stopnic štirje vojaki z nabitimi puškami. Če bi bil Gianettino samo dvignil roko, bi ga bili brez dvoma ustrelili.

— Mistim, da so ladjo že pripravili, — je rekel knez Orlov, ki je šel z Gianettinom in Lidijo po ozkih stopnicah na krov. — Morje je mirno, zato greš lahko brez vseh skrbi na pot. — Gianettino, ti si Benečan, veter in burja te radi tega ne plašita.

— Ne, gospod admiral, mene boli samo, kadar vidim slabe ljudi, — valovom pa znam kljubovati!

Prispeli so na krov. Prvi krmar je javil knezu, da se ladja že nahaja na morju.

— Hej, kuhar! — zavpije knez Orlov. — Ali ste izvršili vsa moja povelja? Ali ste dali v ladjo dovolj hrane?

— Sem, gospod admiral! Vse sem storil, kakor ste mi ukazali!

— Vse?

— Vse!

— Tedaj ti želim srečno pot, — reče knez Gregor Orlov in ponudi gondolierju roko. — Pozdravi lepe Benetke in reci dožu, naj se ne jezi, ker sem mu odpeljal najlepšo Benetčanko! — Povej staremu, da jo bomo v Rusiji mnogo bolj potrebovali. Toliko predrzni bomo namreč, da ji bomo odsekali glavo in jo postavili v špirit! Povejte to gospodu dožu!

Gianettino mu je hotel izzivalno odgovoriti, v zadnjem trenutku pa se je premislil.

V zadnjih hipih svojega življenja

na admiralski ladji ni hotel pasti v nevarnost.

Stopil je k ograji in pogledal morje.

Gladina je bila mirna, nebo pa rdečkasto. Ni še padla trdna tema. Poleg "Česme" je ležala lepa ladja. V njej so se nahajali zaboji s hrano.

Gianettinu se je zdelo, da se nahaja v ladji marsikaj, kar bo med potjo prav gotovo potreboval.

— V ladji boš našel vse, kar boš potreboval, — reče knez Orlov. — Ko boš odprl tisti zaboj pri krmilu, boš našel nekaj steklenic najboljšega vina, kar ga imamo na ladji.

— Mladenič, pij ga z lepo Lidijo na moje zdravje! Vsaka kaplja vina naj te spomni na kneza Orlova.

Gianettino ga je hitro pogledal s svojimi tennimi očmi.

— Knez Orlov, spomin na vas ne bo nikdar zginil! — reče Gianettino. — Tudi brez vašega vina bi vas imel neprestano v mislih!

— Zbogom, — reče Orlov. — Gianettino, napravil sem ti nekaj nemirnih trenutkov. Če bi se ne bil spomnil, da bi se borila na življenje in smrt, bi bil ti sedaj mrtev! Vesel sem, da se je vse tako izteklo in da si živ! Srečno pot!

— Ti pa, moja lepa Lidija, se mirno vrni v Benetke. Vem da ljubiš tega mladeniča, zato pa mi moraš biti hvaležna, da ga nisem odstranil s sveta! Hahaha Gianettino misli, da ne vem kako je prihajala grofica Klarisa Pinneberg vsako noč v njegovo kolibo! — Sedaj bo moral biti revež brez nje, ker bo prvi, ki jo bo objel — krvnik!

— To me veseli, — je odvrnil Gianettino trpk, — boljše je, da objame grofica Pineberg krvnik, kakor pa knez Gregor Orlov!

Gianettino je prijel Lidijo krog pasu. Dvignili jo je čez ograjo in odšel z njo v ladjo, Orlova pa ni več

niti pogledal.

Ko sta prispela v ladjo, je Gianettino ukazal:

— H krmilu, Lidija!

Lidija je sedla na prostor, katerega ji je Gianettino namenil.

— Predrzni mladenič! — je zavpil knez Orlov. — Radi tvojih predrznih besed bi te prav za prav najraje utopil!

— Kar poskusite, če morete! — se je zasmel gondolier in prerezal s svojim ostrim nožem vrv, s katero je bila njegova ladja privezana k "Česmi".

Gianettino je odrinil svojo ladjo od "Česme" in močno zaveslal.

Ladja je jela pluti po nezaupljivih valovih, ki so se od vseh strani zaganjali v ladjo. Dva človeka sta se nahajala sredi nepregledne morske gladine — svoje življenje sta zaupala — orehovi lupini!

114. POGlavJE

Steklenica vina, ki jo je daroval Knez Orlov

Ni minilo dolgo, ko je Gianettinu in njegovi prijateljici Lidiji izginila ruska vojna ladja izpred oči.

Ker je bil veter povoljen in ker se je knezu Orlovu mudilo, je ladja hitro izginila.

Pa tudi mala ladjica je hitela naprej.

Lepa prodajalka cvetic je sedela pri krmilu in gledala za ladjo, ki se je izgubljala v daljavi. Svoje ustnice je stisnila, — spregovorila ni niti besedice, — bilo ji je, kakor da bi morala jokati, — jokati iz globine svojega srea. Njene oči so bile polne solz.

Lidija pa je napela vse svoje moči, da bi skrila svoja čuvstva in navladala skeleče solze, ker ni hotela Gianettinove žalosti še povečati.

Gianettino je stal vzravnano sredi ladje in tudi gledal za ruskimi ladjami.

(Dalje prihodnjič)